

Különleges összetevők és technológiák

3. rész

Adaptogén gyógynövények.....	2. oldal
Ginseng.....	3. oldal
Guarana.....	5. oldal
Kóladió.....	9. oldal
Ginkgo biloba.....	12. oldal
Maca.....	16. oldal
Tajgagyökér.....	19. oldal
Zöldtea.....	23. oldal
Spagírikus eljárás.....	26. oldal
528 Hz.....	29. oldal
Astaxhantin.....	30. oldal
Chlorella alga.....	33. oldal
Szilva.....	36. oldal
Tőzegáfonya.....	39. oldal
Arónia (fekete berkenye).....	41. oldal
Gránátalma.....	44. oldal
Echinacea.....	48. oldal
Goji.....	51. oldal
Astragalus.....	56. oldal
Szefűszeg.....	59. oldal
Rozmaring.....	62. oldal
Kendermag.....	65. oldal
Zeaxanthin.....	68. oldal
A-, C-, B6-, B12 vitaminok, biotin, folsav, cink.....	70. oldal

Adaptogén gyógynövények

Az adaptogén gyógynövények olyan növényi eredetű anyagok, amelyek segítik a szervezet alkalmazkodását a stresszhez és javítják az általános ellenállóképességet. Az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb tudományos érdeklődés övezi ezeket a növényeket, és számos kutatás vizsgálta hatásmechanizmusukat és potenciális előnyeiket.

Az adaptogének jellemzői és hatásmechanizmusa

Az adaptogének fő jellemzői:

- Nem-specifikus módon növelik a szervezet ellenállóképességét különböző stresszhatásokkal szemben.
- Normalizálják a szervezet funkcióit és erősítik a stressz által legyengített rendszereket.
- Biztonságosak, nem okoznak jelentős mellékhatásokat.

Hatásmechanizmusuk összetett, de a kutatások szerint főbb hatásai:

- Befolyásolják a hipotalamusz-hipofízis-mellékvese tengelyt és a stressz mediátorokat.
- Neuroprotektív, fáradtságcsökkentő, hangulatjavító és kognitív funkciókat serkentő hatásuk van.
- Aktiválják a sejtek stresszválasz mechanizmusait, például a hőszokk fehérjék termelődését.

Tudományos kutatások és eredmények

Számos tudományos vizsgálat foglalkozott az adaptogének hatásaival:

- Egy 2010-es áttekintő tanulmány kimutatta, hogy az adaptogének neuroprotektív, fáradtságcsökkentő, szorongásoldó és kognitív funkciókat javító hatással rendelkeznek.
- Egy 2021-es meta-analízis szerint az adaptogének előnyök lehetnek a krónikus fáradtság kezelésében és a kognitív funkciók javításában.
- Kutatások azt sugallják, hogy az adaptogének szerepet játszhatnak az öregedéssel összefüggő betegségek, például neurodegeneratív állapotok és szív-érrendszeri betegségek elleni küzdelemben.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6240259/>

https://www.ema.europa.eu/en/documents/scientific-guideline/reflection-paper-adaptogenic-concept_en.pdf

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3991026/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8398443/>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/med.21743>

<https://www.healthline.com/health/adaptogenic-herbs>

<https://www.mdpi.com/1420-3049/29/4/866>

<https://www.mcgill.ca/oss/article/covid-19-critical-thinking/problems-adaptogens>

<https://ph.ucla.edu/news-events/news/what-are-adaptogens-and-possible-benefits-taking-them>

<https://www.uclahealth.org/news/article/what-are-adaptogens-and-should-you-be-taking-them>

Ginseng

A ginseng extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása lehet az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb előnyök, valamint néhány releváns tudományos eredmény:

Főbb egészségügyi előnyök

- Javítja a kognitív funkciókat és a mentális teljesítményt
- Erősíti az immunrendszert
- Csökkenti a gyulladást
- Szabályozza a vércukorszintet
- Növeli az energiaszintet és csökkenti a fáradtságot
- Jótékony hatással lehet a szív- és érrendszerre
- Segíthet az erekciós zavar kezelésében

Tudományos eredmények

Kognitív funkciók javítása

Egy 2016-os tanulmány kimutatta, hogy a koreai vörös ginseng fogyasztása 12 héten át javította az Alzheimer-kóros betegek frontális agylebenyi funkcióit.

Egy másik kutatás szerint a ginseng komponensei potenciálisan alkalmasak lehetnek bizonyos kognitív hiányosságok kezelésére az oxidatív stressz csökkentése révén.

Immunrendszer erősítése

Egy egérmodellen végzett kísérlet során a ginseng kivonattal kezelt csoport tüdősejtjei több interferon- γ -t és tumor nekrozis faktor- α -t termeltek, ami Th1-szerű immunválaszt eredményezett.

Ez arra utal, hogy a ginseng képes lehet modulálni a citokintermelést és erősíteni az immunrendszert.

Vércukorszint szabályozása

Több tanulmány kimutatta, hogy a ginseng javíthatja a hasnyálmirigy-sejtek működését, fokozhatja az inzulintermelést és elősegítheti a vércukor felvételét a szövetekben.

Egy 8 hetes vizsgálat során a ginseng fogyasztása jelentősen csökkentette az éhgyomri vércukorszintet és a HbA1c-szintet.

Fáradtság csökkentése

Egy 2018-as, 10 tanulmányt összegző áttekintés arra a következtetésre jutott, hogy a ginseng már 15 nap után is jelentősen javíthatja a krónikus fáradtság szindróma tüneteit a placebohoz képest.

Ez arra utal, hogy a ginseng hatékony lehet a fáradtság leküzdésében és az energiaszint növelésében.

Források:

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2023.1069268/full>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8020288/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK92776/>

<https://www.webmd.com/diet/supplement-guide-ginseng>

<https://health.clevelandclinic.org/ginseng-benefits>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3659633/>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/262982>

<https://www.health.com/ginseng-benefits-7497761>

<https://www.mdpi.com/2072-6643/16/1/90>

<https://www.healthline.com/nutrition/ginseng-benefits>

A ginseng számos bioaktív összetevőt tartalmaz. A legfontosabb összetevők a következők:

1. Ginsenosidok
2. Poliszacharidok
3. Peptidek
4. Poliacetilén-alkoholok
5. Zsírsavak

Ezen összetevők együttesen felelősek a ginseng széles körű egészségügyi előnyeiért. A ginsenosidok, amelyekből több mint 40 féle azonosítottak, a ginseng fő farmakológiailag aktív összetevői.

Ezek felelősek a legtöbb hatásért, beleértve az értágítást, antioxidáns hatást, gyulladáscsökkentést és rákellenes tulajdonságokat.

A ginseng összességében számos pozitív élettani hatással rendelkezik:

1. Javítja a kognitív funkciókat és a mentális teljesítményt.
2. Erősíti az immunrendszert.
3. Antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatású.

4. Jótékony hatással van a szív- és érrendszerre.
5. Szabályozza a vércukorszintet.
6. Neuroprotektív hatású, potenciálisan hasznos neurodegeneratív betegségek kezelésében.
7. Rákellenes tulajdonságokkal rendelkezik.
8. Energiaszint-növelő és stresszcsoökkentő hatású.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC2928028/>

https://www.jstage.jst.go.jp/article/ddt/9/1/9_2015.01004/article

https://media.springernature.com/lw685/springer-static/image/chp:10.1007%2F978-3-031-44746-4_21/MediaObjects/544738_1_En_21_Fig2_HTML.png?sa=X&ved=2ahUKEwia4Y-J4uGKAxVVFzQIHUDEAHQQ_B16BAgCEAI

<https://www.mdpi.com/1424-8247/17/1/38>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK92776/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8020288/>

<https://pubs.rsc.org/en/content/articlelanding/2015/ra/c5ra20559j>

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2022.952332/full>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8020291/>

<https://www.biorxiv.org/content/10.1101/2023.04.05.535784v2.full.pdf>

https://www.jstage.jst.go.jp/article/ddt/9/1/9_2015.01004/article

<https://www.frontiersin.org/journals/veterinary-science/articles/10.3389/fvets.2024.1285000/full>

Guarana

A guarana (*Paullinia cupana*) egy Dél-Amerikában, főként az Amazonas-medencében őshonos kúszónövény.

Jellegzetes piros termése van, melynek magjai kávészem méretűek és fekete színűek.

A guarana legértékesebb része a gyümölcs magja, melyből őrléssel állítják elő a guarana-kivonatot.

A guarana fő hatóanyaga a guaranin, egy koffeinhez hasonló vegyület, amely stimuláló hatású.

A növény magjainak koffeintartalma akár négyszer magasabb is lehet, mint a kávébaboké. Emellett tartalmaz más élénkítő vegyületeket is, mint a teofillin és a teobromin, valamint antioxidánsokat, például tanninokat, szaponinokat és katechineket.

Az amazóniai törzsek évszázadok óta használják a guaranát gyógyászati célokra.

Napjainkban is számos pozitív élettani hatást tulajdonítanak neki, többek között:

- Energiaszint növelése és fáradtság csökkentése
- Mentális teljesítmény és koncentráció javítása
- Anyagcsere felgyorsítása
- Antioxidáns hatás
- Szív- és érrendszeri egészség támogatása

A guarana extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása lehet az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb előnyök, kiemelve néhány tudományos kutatás eredményt:

Egészségügyi előnyök

Antioxidáns hatás: A guarana magas antioxidáns-tartalommal rendelkezik, ami segíthet semlegesíteni a káros szabad gyököket és védeni a sejteket az oxidatív stressztől.

Kognitív teljesítmény javítása: Több tanulmány is kimutatta, hogy a guarana fogyasztása javíthatja a memóriát, a figyelmet és a reakcióidőt.

Fáradtságcsökkentés és energianövelés: A guarana koffein-tartalma miatt hatékony stimuláns, ami csökkentheti a fáradtságérzetet és növelheti az energiaszintet.

Szív- és érrendszeri egészség: A guarana fogyasztása pozitívan befolyásolhatja a szív- és érrendszer működését, csökkentheti a koleszterinszintet és javíthatja a véráramlást.

Gyulladáscsökkentő hatás: A guarana gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal rendelkezik, ami segíthet különböző egészségügyi problémák kezelésében.

Tudományos kutatások eredményei

1. Egy 2022-es in vitro és Caco-2 sejtes kutatás kimutatta, hogy a guarana csökkentheti az LDL koleszterin oxidációját, ami hozzájárulhat a szív- és érrendszeri betegségek megelőzéséhez.
2. Egy 2023-as tanulmány szerint a guarana fogyasztása javíthatja az emésztőrendszer működését, enyhítheti a krónikus hasmenést és székrekedést. A guarana alacsony dózisban hasmenésellenes hatású lehet, míg magasabb dózisban enyhe hashajtó hatást fejthet ki.
3. Egy 2017-es kutatás idősebb felnőttek körében azt találta, hogy a rendszeres guarana fogyasztók jobb látásról számoltak be, mint azok, akik nem fogyasztottak guaranát. A kutatók szerint a guarana csökkentheti a sejthalált és befolyásolhatja a génexpressziót.
4. Egy 2018-as áttekintő tanulmány szerint a guarana fájdalomcsillapító hatással rendelkezhet. Egy vizsgálatban a fej- és nyakrák miatt sugárkezelésben részesülő betegek fájdalomcsillapító hatást tapasztaltak napi 100 mg szárított guarana kivonat 3 hetes fogyasztása után.
5. Egy in vitro tanulmány kimutatta, hogy a guarana javíthatja bizonyos kemoterápiás gyógyszerek hatékonyságát emlőrák sejtek esetében. 72 óra elteltével a rákos sejtek növekedése több mint 40%-kal csökkent.

Források:

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/guarana-benefits>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34755935/>

https://www.researchgate.net/publication/356100892_Effects_of_the_consumption_of_guarana_on_human_health_A_narrative_review

<https://www.healthline.com/nutrition/guarana-benefits>

https://www.researchgate.net/publication/351315370_Guarana_and_Its_Possible_Effects_on_Health

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9865053/>

<https://www.health.com/guarana-benefits-8629292>

<https://ift.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1541-4337.12862>

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1081291>

<https://www.verywellhealth.com/guarana-benefits-side-effects-dosage-storage-7510718>

A guarana számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek különböző élettani hatásokat fejtenek ki az emberi szervezetre. Az alábbiakban összefoglalom a főbb bioaktív összetevőket és hatásait:

Bioaktív összetevők

1. Metilxantinok

- Koffein
- Teofillin
- Teobromin

2. Flavonoidok

- Katechin
- Epikatechin
- Proantocianidin B1
- Proantocianidin B2

3. Tannin

4. Szaponin

Élettani hatások:

Koffein:

- Stimulálja a központi idegrendszert, szívet és izmokat.
- Csökkenti a fáradtságérzetet és javítja a koncentrációt.
- Blokkolja az adenzin receptorokat, ami csökkenti az álmoságot.
- Fájdalomcsillapító hatású lehet.

Flavonoidok:

- Erős antioxidáns hatásúak.
- Védik a sejteket az oxidatív stressztől.
- Csökkenthetik az LDL koleszterin oxidációját.

Tannin:

- Hasmenésellenes hatású lehet.

Összesített élettani hatások:

1. Kognitív teljesítmény javítása:

- Javíthatja a memóriát, figyelmet és reakcióidőt.

2. Kardiovaszkuláris egészség támogatása:

- Javíthatja a véráramlást és megelőzheti a vérrögök kialakulását.
- Csökkentheti az LDL koleszterin oxidációját.

3. Gyulladáscsökkentő hatás:

- A guarana por erősebb gyulladáscsökkentő hatást mutatott, mint a tiszta koffein.

4. Fájdalomcsillapítás:

- Különösen hatékony lehet fej- és nyakrákos betegek sugárkezelés okozta fájdalmának enyhítésében.

5. Anyagcsere szabályozás:

- Segíthet megelőzni a súlygyarapodást és az inzulinrezisztenciát.
- Aktiválhatja az AMPK-t, ami serkenti az anyagcserét.

6. Bőregészség támogatása:

- Antioxidáns és antimikrobiális tulajdonságai miatt gyakran használják kozmetikai termékekben.

7. Daganatellenes potenciál:

- In vitro kutatások szerint javíthatja egyes kemoterápiás szerek hatékonyságát emlőrák sejtek esetében.

8. Emésztőrendszeri hatások:

- Alacsony dózisban hasmenésellenes, magasabb dózisban enyhe hashajtó hatású lehet.

9. Látás javítása:

- Idősebb felnőtteknél összefüggést találtak a rendszeres guarana fogyasztás és a jobb látás között.

Források:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34755935/>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38931247/>

<https://ift.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1541-4337.12862>

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1081291>

<https://www.healthline.com/nutrition/guarana-benefits>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/guarana-benefits>

<https://www.webmd.com/vitamins/ai/ingredientmono-935/guarana>

<https://www.sciopen.com/article/10.31665/JFB.2019.6182>

<https://www.verywellhealth.com/guarana-benefits-side-effects-dosage-storage-7510718>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9865053/>

Kóladió

A kóladió egy trópusi növény termése, amely a Cola vera és Cola acuminata fákról származik. Nyugat- és Közép-Afrikában őshonos, de ma már világszerte termesztik.

A kóladió fája akár 15-20 méter magasra is megnőhet, és a termését november-decemberben gyűjtik be.

A kóladió (Cola nitida) kivonatának számos potenciális egészségügyi előnye van az emberi szervezetre. Az alábbiakban találhatók a legfontosabb pozitív hatások, kiemelve néhány tudományos kutatás eredményét:

Egészségügyi előnyök

Metabolizmus és energiaszint: A kóladió magas koffeintartalma miatt fokozza az anyagcserét és növeli az energiaszintet.

Ez segíthet a fáradtság leküzdésében és javíthatja az éberséget.

Emésztés támogatása: A kóladió por és kivonat elősegítheti az emésztést azáltal, hogy fokozza a gyomorsav termelődését, ami növeli az emésztőenzimek hatékonyságát a gyomorban.

Keringés javítása: A kóladióban található koffein és teobromin gyorsíthatja a szívverést, ami javítja a vérkeringést.

Antibakteriális hatás: Egy tanulmány kimutatta, hogy a kóladió kivonat gátolhatja a káros baktériumok növekedését.

Tudományos kutatások eredményei

1. **Antidiabetikus hatás:** Egy 2019-es tanulmány kimutatta, hogy a kóladió forróvízes kivonata jelentősen csökkentette a vércukorszintet, a szérum triglicerideket és az LDL-

koleszterint 2-es típusú cukorbeteg patkányokban. Emellett javította a hasnyálmirigy β -sejtjeinek működését és morfológiáját.

2. **Neuroprotektív hatás:** In vitro vizsgálatok azt mutatják, hogy a Cola acuminata kivonata acetilkolinészteráz-gátló hatással rendelkezik, ami potenciálisan védő hatású lehet neurodegeneratív betegségekkel szemben.
3. **Májvédő hatás:** Egy 2017-es tanulmány szerint a koffeinben gazdag kóladió kivonat gátolta a szénhidrát-lebontó enzimeket, csökkentette az oxidatív stresszt és modulálta a vas-indukált májkárosodással összefüggő metabolikus útvonalakat.
4. **Reproduktív egészség:** Bár az eredmények ellentmondásosak, egyes kutatások szerint a kóladió befolyásolhatja a reproduktív hormonok szérumkoncentrációját és a spermiumszámot, ami hatással lehet a férfi termékenységre.

Források:

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/319626>

<https://www.healthline.com/health/kola-nut>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31220600/>

<https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=46867>

<https://sciencebiology.org/index.php/BIOMEDICH/article/view/449>

https://www.rxlist.com/supplements/cola_nut.htm

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4262839/>

<https://www.webmd.com/vitamins/ai/ingredientmono-937/cola-nut>

<https://www.drugs.com/npp/kola-nut.html>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3842857/>

A kóladió (*Cola nitida*) számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jelentős élettani hatással bírnak az emberi szervezetre:

Bioaktív összetevők

1. Koffein
2. Teobromin
3. Fenolok
4. Flavonoidok
5. Tannin
6. Alkaloidok
7. Kolaviron
8. Szaponinok

Élettani hatások

Koffein:

- Fokozza az éberséget és energiaszintet
- Gyorsítja az anyagcserét
- Tágítja a légutakat, segíthet az asztma tüneteinek enyhítésében
- Javíthatja a kognitív funkciókat

Teobromin:

- Enyhe stimuláns hatású
- Tágítja az ereket, javítja a keringést

Fenolok és flavonoidok:

- Erős antioxidáns hatásúak
- Gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal rendelkeznek
- Kardioprotektív hatásúak
- Neuroprotektív hatást mutatnak

Kolaviron:

- Gyulladáscsökkentő hatású
- Csökkenti az interleukin-6 (IL-6) szekrécióját
- Májvédő tulajdonságokkal rendelkezik

Alkaloidok:

- Hozzájárulnak a stimuláns hatáshoz
- Befolyásolhatják a központi idegrendszer működését

Összesített élettani hatások

1. **Metabolizmus és energiaszint fokozása:** A kóladió koffeintartalma miatt növeli az anyagcserét és az energiaszintet, csökkentve a fáradtságot és javítva az éberséget.
2. **Emésztés támogatása:** A kóladió elősegítheti az emésztést a gyomorsav termelődésének fokozásával, ami növeli az emésztőenzimek hatékonyságát.
3. **Keringés javítása:** A koffein és teobromin tartalom gyorsíthatja a szívverést, javítva a vérkeringést.
4. **Antioxidáns hatás:** A fenolok és flavonoidok erős antioxidáns tulajdonságokkal rendelkeznek, védve a sejteket az oxidatív stressz ellen.
5. **Gyulladáscsökkentés:** A kolaviron és más vegyületek gyulladáscsökkentő hatásúak, ami számos egészségügyi előnnyel járhat.

6. **Neuroprotektív hatás:** In vitro vizsgálatok azt mutatják, hogy a kóladió kivonat acetilkolinészteráz-gátló hatással rendelkezik, ami potenciálisan védő hatású lehet neurodegeneratív betegségekkel szemben.
7. **Májvédő hatás:** Kutatások szerint a koffeinben gazdag kóladió kivonat csökkentheti az oxidatív stresszt és modulálhatja a májkárosodással összefüggő metabolikus útvonalakat.
8. **Antibakteriális tulajdonságok:** Egyes tanulmányok szerint a kóladió kivonat gátolhatja bizonyos káros baktériumok növekedését.

Források:

https://pure.rug.nl/ws/portalfiles/portal/195687745/document_1.pdf

<https://sciencebiology.org/index.php/BIOMEDICH/article/view/449>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/319626>

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371%2Fjournal.pone.0242972>

<https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=61333>

<https://www.healthline.com/health/kola-nut>

https://bioscientistjournal.com/index.php/The_Bioscientist/article/view/160

https://www.researchgate.net/publication/378835720_The_Therapeutic_Potential_of_Cola_nitida_in_Health_and_Disease_A_Review

<https://docs.bvsalud.org/biblioref/2022/07/1378407/bitter-kola-and-kola-nut-use-and-their-effect.pdf>

https://www.researchgate.net/publication/348165014_Kolanut_consumption_its_benefits_and_side_effects

Ginkgo biloba

A ginkgo biloba egy ősi, Kínából származó fa, amelyet gyakran "élő kövületnek" is neveznek, mivel több mint 200 millió éve létezik.

Leveleit és magjait évezredek óta használják a hagyományos kínai gyógyászatban.

A modern kutatások elsősorban a levelekből készült kivonatokra összpontosítanak, amelyek számos jótékony hatással rendelkeznek az egészségre.

A ginkgo biloba kivonat számos potenciális egészségügyi előnnyel rendelkezik az emberi szervezetre nézve. Az alábbiakban található a legfontosabb pozitív hatások, kiemelve néhány releváns tudományos kutatást:

Kognitív funkciók javítása

A ginkgo biloba kivonat egyik legismertebb hatása a kognitív funkciók támogatása. Több tanulmány is vizsgálta ezt a területet:

- Egy 52 hetes, randomizált, kettős vak, placebo-kontrollált vizsgálat 309 demenciában szenvedő beteg részvételével azt mutatta, hogy az EGb 761 ginkgo kivonat biztonságos volt és mérsékelt javulást eredményezett a kognitív teljesítményben és a szociális működésben 6-12 hónap alatt.
- Egy másik 24 hetes randomizált kontrollált vizsgálat 410 járóbeteg bevonásával azt találta, hogy a napi egyszeri 240 mg EGb 761 kezelés statisztikailag szignifikáns

javulást eredményezett a kognitív funkcióban, pszichopatológiában, funkcionális státuszban és életminőségben.

Demencia és Alzheimer-kór kezelése

A ginkgo biloba potenciális szerepet játszhat a demencia és az Alzheimer-kór kezelésében:

- Egy 2015-ös szisztematikus áttekintés 9 vizsgálat alapján arra a következtetésre jutott, hogy napi 240 mg EGb 761 képes volt lassítani a kognitív hanyatlást, valamint javítani a funkciót, viselkedést és általános állapotot 22-26 hét alatt demenciában szenvedő betegeknél, különösen azoknál, akiknél neuropszichiátriai tünetek is jelentkeztek.

Pszichiátriai rendellenességek kezelése

A ginkgo biloba ígéretes eredményeket mutat egyes pszichiátriai rendellenességek kezelésében:

- Egy kis randomizált kontrollált vizsgálat 136 résztvevővel azt sugallta, hogy az EGb kiegészítő kezelésként a citaloprammal együtt alkalmazva javíthatja a depressziós tüneteket és a kognitív funkciókat, amit a Hamilton Depresszió Értékelő Skála (HAMD) és a Wisconsin Kártyaosztályozási Teszt (WCST) mért.

Szív- és érrendszeri egészség

A ginkgo biloba pozitív hatással lehet a kardiovaszkuláris egészségre:

- Kutatások kimutatták, hogy a ginkgo biloba csökkentheti a lipoprotein(a) szintet a plazmában, amely ismert kockázati tényező az atherosclerotikus betegségek kialakulásában.

Források:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK541024/>

<https://www.webmd.com/vitamins-and-supplements/benefits-ginkgo-biloba>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/2022/8288818>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8901348/>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/263105>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/ginkgo-biloba>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3679686/>

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2019.01688/full>

A ginkgo biloba számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek együttesen és külön-külön is jelentős élettani hatásokat fejtenek ki az emberi szervezetre. A kutatások alapján több mint 40 különböző bioaktív komponenst azonosítottak a növényben.

Az alábbiakban található a legfontosabb összetevők és hatásaik:

Fő bioaktív összetevők

1. Flavonoidok

- Quercetin
- Kaempferol
- Isorhamnetin
- Ginkgetin
- Bilobetin
- Sciadopitysin

2. Terpenoidok

- Ginkgolidok (A, B, C, J, M)
- Bilobalid

3. Szerves savak

- Ginkgolsavak

4. Poliszacharidok

Élettani hatások

Flavonoidok

A flavonoidok erős antioxidáns, gyulladáscsökkentő és neuroprotektív hatásokkal rendelkeznek.

Például:

- Quercetin: Gyulladáscsökkentő, antioxidáns, rákellenes hatású; csökkenti a szerotonin lebomlását.
- Kaempferol: Gyulladáscsökkentő, antioxidáns, rákellenes, kardioprotektív és neuroprotektív tulajdonságokkal bír.
- Isorhamnetin: Gyulladáscsökkentő, antioxidáns, elhízás elleni, daganatellenes, neuroprotektív és kardioprotektív hatásokat mutat.

Terpenoidok

A terpenoidok, különösen a ginkgolidok és a bilobalid, számos fontos élettani hatással rendelkeznek:

- Ginkgolid A: Gyulladáscsökkentő, antioxidáns, szorongásoldó, érlemeszesedés elleni, vérrögképződést gátló, neuroprotektív és májvédő hatású.
- Ginkgolid B: Gyulladáscsökkentő, antioxidáns és vérlemezkék összecsapódását gátló tulajdonságokkal rendelkezik.

- Bilobalid: Gyulladáscsökkentő, antioxidáns, zsírsejtképződést gátló és mikrocirkulációt javító hatású.

Ginkgolsavak

A ginkgolsavak antibakteriális, gombaellenes és rákellenes tulajdonságokkal rendelkeznek.

Poliszacharidok

A ginkgo poliszacharidok antioxidáns, rákellenes, gyulladáscsökkentő, májvédő, antidepresszáns és immunstimuláló hatásokat mutatnak.

Összesített élettani hatások

A ginkgo biloba összetevői együttesen számos pozitív hatást fejtenek ki az emberi szervezetre:

1. Kognitív funkciók javítása: Javítja a memóriát, a koncentrációt és a tanulási képességet.
2. Neuroprotektív hatás: Védi az idegsejteket az oxidatív stressztől és a degenerációtól.
3. Kardiovaszkuláris egészség támogatása: Javítja a véráramlást, tágítja az ereket és csökkenti a vérlemezék összetapadását.
4. Antioxidáns védelem: Semlegesíti a szabadgyököket, csökkentve az oxidatív stresszt.
5. Gyulladáscsökkentő hatás: Mérsékli a gyulladásos folyamatokat a szervezetben.
6. Demencia és Alzheimer-kór kezelése: Lassíthatja a kognitív hanyatlást és javíthatja az életminőséget.
7. Pszichiátriai rendellenességek kezelése: Segíthet a depresszió és szorongás tüneteinek enyhítésében.
8. Perifériás keringés javítása: Enyhítheti a vénás elégtelenség tüneteit, például a nehézláb-érzést.
9. Immunmoduláló hatás: Támogatja az immunrendszer működését.
10. Öregedésgátló hatás: Lassíthatja a sejtek öregedési folyamatait.

Összességében a ginkgo biloba egy rendkívül sokoldalú gyógynövény, amelynek bioaktív összetevői szinergikus hatást fejtenek ki, támogatva az agy, a szív-érrendszer és az immunrendszer egészségét, valamint általános antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatásokat biztosítva a szervezet számára.

Források:

<https://pubs.rsc.org/en/content/articlehtml/2020/ra/d0ra09490k>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8901348/>

<https://corconinternational.com/ginkgo-biloba-benefits-integration/>

<https://www.mdpi.com/2076-3921/13/6/651>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1155/2022/8288818>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK541024/>

<https://pubs.rsc.org/en/content/articlepdf/2020/ra/d0ra09490k>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/263105>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/ginkgo-biloba>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10222153/>

Maca

A maca (*Lepidium meyenii*) egy Peruban őshonos, keresztesvirágú növény, amely az Andok magas régióiban, 3500-4200 méter feletti magasságban terem.

Ezt a gyökérzöldséget gyakran "perui ginzengnek" vagy "szuperélelmiszernek" is nevezik.

A maca gyökér rendkívül tápanyagdús, gazdag vitaminokban (B1, B2, B12, C, D), ásványi anyagokban (kalcium, magnézium, foszfor, vas), aminosavakban, fitonutriensekben és esszenciális zsírsavakban.

Emellett tartalmaz alkaloidokat, flavonoidokat, glikozidokat és fitoszteroidokat is.

A maca számos jótékony hatással rendelkezik az emberi szervezetre:

1. Energizáló és teljesítménynövelő hatású
2. Segít a hormonháztartás szabályozásában
3. Növeli a libidót és javíthatja a termékenységet
4. Stresszcsökkentő és hangulatjavító tulajdonságokkal bír
5. Támogatja az immunrendszert
6. Antioxidáns hatású

A maca extrakt fogyasztásának számos potenciális pozitív hatása lehet az emberi egészségre. Az eddigi kutatások alapján a következő előnyös hatásokat azonosították:

Szexuális egészség és termékenység

A maca extrakt javíthatja a szexuális funkciókat és a termékenységet. Egy randomizált, kettős vak, placebo-kontrollált vizsgálat kimutatta, hogy a maca fogyasztása növelte a szexuális vágyat férfiaknál 8 hét után, anélkül hogy a tesztoszteron vagy ösztadiol szinteket befolyásolta volna.

Egy másik tanulmány szerint a maca javította a spermiumok minőségét mind terméketlen, mind egészséges férfiaknál, növelve a spermiumok mozgékonyágát, számát és morfológiáját.

Hangulat és kognitív funkciók

A maca pozitív hatással lehet a hangulatra és a kognitív funkciókra. Egy 2016-os vizsgálatban 175 résztvevő napi 3 g vörös vagy fekete maca fogyasztása 12 héten át javította a hangulat és energiaszint értékeket a placebohoz képest.

Állatkísérletek azt mutatták, hogy a fekete maca javíthatja a tanulást és a memóriát, részben antioxidáns és acetilkolinészteráz-gátló hatásai révén.

Menopauza tüneteinek enyhítése

A maca segíthet enyhíteni a menopauza tüneteit. Egy kisebb vizsgálat azt találta, hogy a menopauzában lévő nők kevesebb hőhullámról és éjszakai izzadásról számoltak be maca fogyasztása mellett.

Más tanulmányok szerint javulást tapasztaltak a hangulatingadozások, alvászavarok és fáradtság terén is.

Stresszkezelés és energia

A macát adaptogénként tartják számon, ami segíthet a szervezetnek alkalmazkodni a stresszhez. Egy 2022-es tanulmány fiatal felnőtt nőknél kimutatta, hogy a maca extrakt csökkentheti a fáradtságot.

Emellett támogathatja a mellékvesék működését, ami közvetetten növelheti az energiát és a stresszel szembeni ellenálló képességet.

Antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatások

A maca gazdag antioxidánsokban és elősegítheti az antioxidáns enzimek, mint a glutation-peroxidáz és szuperoxid-dizmutáz termelődését a szervezetben.

Ezek segíthetnek a szabad gyökök elleni küzdelemben és csökkenthetik az oxidatív stresszt. Emellett állatkísérletek gyulladáscsökkentő hatásokat is kimutattak.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10910417/>

<https://www.mdpi.com/2072-6643/16/4/530>

<https://pubs.rsc.org/en/content/articlehtml/2020/fo/c9fo02732g>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3184420/>

<https://www.elsevier.es/en-revista-clinics-22-articulo-the-increasing-popularity-peruvian-maca-S1807593224000759>

<https://www.bannerhealth.com/healthcareblog/teach-me/macamagic-everything-to-know-about-maca-root>

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-maca>

https://www.researchgate.net/publication/328635831_Lepidium_meyenii_Maca_-_multidirectional_health_effects_-_review

<https://www.healthline.com/nutrition/benefits-of-maca-root>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/322511>

A maca számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek együttesen és külön-külön is jelentős élettani hatásokat fejtenek ki az emberi szervezetre. Az eddigi kutatások alapján a következő fő bioaktív összetevőket és hatásait azonosították:

Fő bioaktív összetevők és hatásaik

Makamidok és makaének

- Szexuális funkciók javítása
- Termékenység fokozása
- Fáradtság csökkentése
- Energiaszint növelése

Glükozinolátok

- Antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő tulajdonságok
- Neuroprotektív hatás

Alkaloidok

- Hangulat és kognitív funkciók javítása
- Fáradtság elleni hatás

Polifenolok (pl. flavonolignánok)

- Antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő tulajdonságok

Poliszacharidok

- Immunrendszer erősítése
- Antioxidáns hatás

Szteroidok

- Hormonális egyensúly támogatása
- Menopauzás tünetek enyhítése

Összesített élettani hatások

A maca bioaktív összetevői együttesen számos pozitív hatást fejtenek ki az emberi szervezetre:

1. Szexuális egészség és termékenység javítása
2. Energiaszint növelése és fáradtság csökkentése
3. Hangulat és kognitív funkciók javítása
4. Antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatás
5. Menopauzás tünetek enyhítése
6. Immunrendszer erősítése
7. Neuroprotektív hatás
8. Fizikai teljesítmény fokozása

A kutatások azt mutatják, hogy a maca összetett hatásmechanizmussal rendelkezik, és bioaktív összetevői szinergikusan működnek együtt. Például egy átfogó tanulmány kimutatta, hogy a maca javíthatja a szexuális vágyat és az erekciós funkciót férfiaknál, valamint enyhítheti a menopauzás tüneteket nőknél.

Emellett a maca fogyasztása növelheti az energiaszintet, javíthatja a hangulatot és csökkentheti a fáradtságot.

Források:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38440178/>

<https://www.mdpi.com/2076-3921/13/9/1046>

<https://www.mdpi.com/2072-6643/16/4/530>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10910417/>

<https://www.mdpi.com/2072-6643/17/1/107>

<https://www.healthline.com/nutrition/benefits-of-maca-root>

<https://pubs.rsc.org/en/content/articlelanding/2020/fo/c9fo02732g>

https://www.researchgate.net/publication/331292338_Chemical_composition_and_health_effects_of_maca_Lepidium_meyenii

<https://magistralbr.caldic.com/storage/product-files/868575177.pdf>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/2017/2904951>

Tajgagyökér

A tajgagyökér (*Eleutherococcus senticosus*), más néven szibériai ginzeng, egy Északkelet-Ázsiában őshonos gyógynövény az ernyővirágzatúak rendjébe és az aráliafélék családjába tartozó faj.

Ez egy 2-3 méter magasra növő tüskés cserje, amelynek gyökerét évszázadok óta használják a hagyományos kínai és orosz népi gyógyászatban.

A tajgagyökér legfontosabb tulajdonsága, hogy adaptogén növény, ami azt jelenti, hogy segíti a szervezetet a stresszhez való alkalmazkodásban, növeli az ellenállóképeséget, és javítja az általános jóllétet.

Fő hatásai közé tartozik:

1. A fizikai és szellemi teljesítőképesség növelése
2. Fáradtság csökkentése
3. Immunrendszer erősítése
4. Stressztűrő képesség javítása

A tajgagyökér számos hatóanyagot tartalmaz, többek között lignánokat, szterineket, kumarinokat és fenilpropán-származékokat.

Ezek az összetevők hozzájárulnak a növény adaptogén, immunmoduláns és egyéb jótékony hatásaihoz.

A tajgagyökér (*Eleutherococcus senticosus*) extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb tudományos eredmények és kutatások:

Egészségügyi előnyök

Stresszcsökkentés és adaptogén hatás

A tajgagyökér kivonat adaptogén tulajdonságokkal rendelkezik, ami segít a szervezetnek alkalmazkodni a stresszhez. Egy klinikai vizsgálat során egészséges idős emberek életminősége javult a tajgagyökér kivonat szedése után.

Az adaptogének növelik a szervezet ellenállóképeségét a stresszel szemben, és általánosan javítják a fizikai és mentális teljesítményt.

Immunrendszer erősítése

Tudományos kutatások igazolják a tajgagyökér immunerősítő hatását. Egy kettős vak vizsgálatban egészséges emberek, akik napi háromszor 10 ml tajgagyökér tinktúrát fogyasztottak, jelentős növekedést tapasztaltak az immunsejtek számában.

Ez segíthet a szervezetnek hatékonyabban felvenni a harcot a fertőzésekkel szemben.

Kognitív funkciók javítása

Egy klinikai vizsgálat kimutatta, hogy a tajgagyökér kivonat napi fogyasztása 30 napon át 225 mg vagy 400 mg dózisban javította a kognitív rugalmasságot, a vizuális memóriát, a pszichomotoros sebességet, a reakcióidőt és a végrehajtó funkciókat.

Ez arra utal, hogy a tajgagyökér pozitív hatással lehet az agyi teljesítményre és a mentális funkcióra.

Fáradtság csökkentése

Egy tanulmány szerint a tajgagyökér kivonat javította az enyhe-közepes krónikus fáradtságban szenvedő betegek tüneteit. Bár a hatás egy hónap után csökkenni kezdett, ez

alátámasztja a gyógynövényszakértők megfigyelését, miszerint a tajgagyökér hatékonyabb, ha pulzáló módon alkalmazzák.

Antioxidáns hatás

Állatkísérletek azt mutatták, hogy a tajgagyökér kivonat jelentősen növelte az antioxidáns enzimek szintjét és csökkentette a lipidperoxidációt.

Ez arra utal, hogy a tajgagyökér segíthet védeni a sejteket az oxidatív stressz okozta károsodásoktól, ami számos krónikus betegség megelőzésében játszhat szerepet.

Összességében a tudományos kutatások alátámasztják a tajgagyökér extrakt jótékony hatásait az emberi egészségre, különösen a stresszkezelés, az immunrendszer erősítése és a kognitív funkciók javítása terén.

Források:

<https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=37151>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10056569/>

<https://www.ewalia.com/en/ewalia-magic-tips/siberian-sinseng>

<https://www.peacehealth.org/medical-topics/id/hn-2084007>

https://www.researchgate.net/publication/257446934_Eleutherococcus_senticosus_Studies_and_effects

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9972550/>

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2023.7876>

<https://www.zimplynatural.com/en/medicinal-plants/taiga-root/>

A tajgagyökér (*Eleutherococcus senticosus*) számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek különböző élettani hatásokat fejtenek ki a humán szervezetre. A főbb bioaktív vegyületek és hatásaik a következők:

Bioaktív összetevők és hatásaik

Eleuterozidok

- Adaptogén hatás: segítik a szervezetet a stresszhez való alkalmazkodásban
- Immunmoduláló hatás: erősítik az immunrendszert

Lignánok

- Antioxidáns hatás: védik a sejteket az oxidatív stressz okozta károsodásoktól
- Gyulladáscsökkentő hatás

Fenilpropanoidok

- Antioxidáns hatás
- Neuroprotektív hatás: védik az idegsejteket

Kumarinok

- Véralvadásgátló hatás

- Gyulladáscsökkentő hatás

Triterpén szaponinok

- Immunstimuláló hatás
- Koleszterinszint-csökkentő hatás

Szterolok

- Koleszterinszint-csökkentő hatás

Flavonoidok

- Erős antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő hatás

Fenolsavak

- Antioxidáns hatás
- Antimikrobiális hatás

Összesített élettani hatások

A tajgagyökér bioaktív összetevőinek együttes hatása révén számos pozitív élettani hatást fejt ki a szervezetre:

1. **Stresszcsökkentés és adaptogén hatás:** Segíti a szervezetet alkalmazkodni a stresszhez, növeli a fizikai és mentális teljesítőképességet.
2. **Immunrendszer erősítése:** Növeli az immunsejtek számát és aktivitását, ezáltal javítja a szervezet védekezőképességét.
3. **Antioxidáns védelem:** Védi a sejteket az oxidatív stressz okozta károsodásoktól, ami számos krónikus betegség megelőzésében játszhat szerepet.
4. **Kognitív funkciók javítása:** Pozitívan hat az agyi teljesítményre, javítja a memóriát és a koncentrációt.
5. **Fáradtságcsökkentés:** Csökkenti a krónikus fáradtság tüneteit és növeli az állóképességet.
6. **Vércukorszint szabályozás:** Segít a vércukorszint csökkentésében és szabályozásában.
7. **Gyulladáscsökkentő hatás:** Csökkenti a gyulladásos folyamatokat a szervezetben.
8. **Neuroprotektív hatás:** Védi az idegsejteket és potenciálisan hasznos lehet neurológiai betegségek kezelésében.
9. **Kardiovaszkuláris egészség támogatása:** Javítja a szív- és érrendszer működését.
10. **Általános jóllét és életminőség javítása:** Az adaptogén és tonizáló hatása révén javítja az általános közérzetet és életminőséget.

Összességében a tajgagyökér egy sokoldalú gyógynövény, amelynek bioaktív összetevői együttesen hozzájárulnak a szervezet ellenállóképességének növeléséhez, a stressz kezeléséhez és az általános egészség támogatásához.

Források:

<https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=37151>

<https://www.ffhdj.com/index.php/BioactiveCompounds/article/download/1439/4016>

<https://www.zimplynatural.com/en/medicinal-plants/taiga-root/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5098108/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6269741/>

<https://www.ewalia.com/en/ewalia-magic-tips/siberian-sinseng>

<https://www.mdpi.com/1420-3049/27/17/5579>

https://www.researchgate.net/publication/257446934_Eleutherococcus_senticosus_Studies_and_effects

https://biogena.com/en/knowledge/guide/ginseng_bba_5114203

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35844057/>

Zöldtea

A zöldtea extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb előnyök, valamint néhány tudományos eredmény:

Egészségügyi előnyök

- Antioxidáns hatás
- Szív- és érrendszeri egészség javítása
- Agyműködés és kognitív funkciók támogatása
- Testsúlykontroll elősegítése
- Májfunkció javítása
- Cukorbetegség kockázatának csökkentése

Tudományos eredmények

1. **Antioxidáns hatás:** Egy 2012-es tanulmányban 35 elhízott személy 8 héten át napi 870 mg zöldtea extraktot fogyasztott. Ennek eredményeként a vérük antioxidáns kapacitása átlagosan 1,2 $\mu\text{mol/L}$ -ről 2,5 $\mu\text{mol/L}$ -re nőtt.
2. **Vérnyomás és vérzsír csökkentése:** Egy másik 2012-es kutatásban 56 elhízott és magas vérnyomású résztvevő 3 hónapon át napi 379 mg zöldtea extraktot fogyasztott. A placebo csoporthoz képest jelentősen csökkent a vérnyomásuk, valamint a triglicerid, össz- és LDL-koleszterin szintjük.
3. **Agyműködés javítása:** Egy 2014-es vizsgálatban 12 résztvevő 27,5 gramm zöldtea extraktot tartalmazó üdítőt fogyasztott. Az agyi képalkotó vizsgálatok során kiderült,

hogy a zöldtea extrakt csoport jobb agyi funkciókat és feladatteljesítményt mutatott a placebo csoporthoz képest.

4. **Májfunkció javítása:** Egy tanulmányban 17 nem alkoholos zsírmájbetegségben (NAFLD) szenvedő páciens 12 héten át napi 700 ml zöldteát fogyasztott, amely legalább 1 gramm katechint tartalmazott. Ennek eredményeként jelentősen csökkent a májzsír mennyisége, a gyulladás és az oxidatív stressz.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC2855614/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6412948/>

<https://www.frontiersin.org/journals/nutrition/articles/10.3389/fnut.2022.1084455/full>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/269538>

<https://hsph.harvard.edu/news/green-tea-healthy-habit/>

<https://www.mdpi.com/2306-5710/3/1/6>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38031409/>

<https://www.healthline.com/nutrition/top-10-evidence-based-health-benefits-of-green-tea>

<https://www.healthline.com/nutrition/10-benefits-of-green-tea-extract>

<https://health.clevelandclinic.org/green-tea-health-benefits>

A zöldtea számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jelentős élettani hatással bírnak az emberi szervezetre. Az alábbiakban találhatóak a főbb bioaktív komponensek és azok hatásai:

Főbb bioaktív összetevők

1. Polifenolok (katechinek)
2. Koffein és egyéb metilxantinok
3. L-teanin
4. Poliszacharidok
5. Vitaminok és ásványi anyagok

Az összetevők és élettani hatásaik

1. Polifenolok (katechinek)

A zöldtea legfontosabb bioaktív vegyületei a polifenolok, különösen a katechinek. A fő katechinek:

- Epigallokatechin-gallát (EGCG)
- Epikatechin (EC)
- Epigallokatechin (EGC)
- Epikatechin-gallát (ECG)

Élettani hatások:

- Erős antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő tulajdonságok
- Rákmegelőző potenciál
- Kardiovaszkuláris betegségek kockázatának csökkentése
- Neuroprotektív hatás

2. Koffein és egyéb metilxantinok

Élettani hatások:

- Stimuláns hatás
- Anyagcsere fokozása
- Kognitív funkciók javítása

3. L-teanin

Élettani hatások:

- Nyugtató hatás az idegrendszerre
- Stresszcsökkentés
- Kognitív teljesítmény javítása

4. Poliszacharidok

Élettani hatások:

- Immunrendszer erősítése
- Vércukorszint szabályozása

5. Vitaminok és ásványi anyagok

A zöldtea tartalmaz C-vitamint, B-vitaminokat és ásványi anyagokat.Élettani hatások:

- Általános egészségmegőrzés
- Antioxidáns hatás erősítése

Összesített élettani hatások

A zöldtea bioaktív összetevőinek együttes hatása:

1. Erőteljes antioxidáns védelem
2. Gyulladáscsökkentés
3. Kardiovaszkuláris egészség támogatása

4. Rákmegelőző potenciál
5. Kognitív funkciók javítása és neuroprotekción
6. Anyagcsere és testsúlykontroll elősegítése
7. Vércukorszint szabályozása és diabétesz kockázatának csökkentése
8. Immunrendszer erősítése
9. Stresszcökkentés és relaxáció elősegítése

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7084675/>

<https://www.foodscijournal.com/articles/afns-aid1020.php>

<https://npistanbul.com/en/what-are-the-benefits-of-green-tea>

<https://www.healthline.com/nutrition/top-10-evidence-based-health-benefits-of-green-tea>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6617169/>

<http://www.foodandnutritionjournal.org/volume10number2/a-review-of-the-health-benefits-of-tea-implications-of-the-biochemical-properties-of-the-bioactive-constituents/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9231383/>

https://www.researchgate.net/publication/223637712_Green_tea_preparation_and_its_influence_on_the_content_of_bioactive_compounds

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33216711/>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/green-tea>

Spagírikus eljárás

A spagírikus eljárás egy ősi gyógynövény-feldolgozási módszer, amely az alkímia elvein alapul. Története és előnyei a következők:

Történeti áttekintés

A spagírikus módszer eredete az ókori alkímiai gyakorlatokra vezethető vissza. A kifejezés a görög "spao" (szétválasztani) és "ageiro" (egyesíteni) szavakból származik.

A módszert Paracelsus, a 16. századi orvos és alkímista fejlesztette ki és népszerűsítette. Az eljárás lényege, hogy a növényt alkotóelemeire bontják, majd újra egyesítik, hogy kiaknázzák annak teljes gyógyító potenciálját.

A spagírikus eljárás előnyei

A spagírikus kivonatok számos előnnyel rendelkeznek a hagyományos növényi kivonatokhoz képest:

1. **Megnövekedett biohasznosulás:**

- A spagírikus folyamat során létrejövő kémiai reakciók javítják az aktív összetevők felszívódását.

- Az ásványi sók hozzáadása semlegesíti a pH-t, ami elősegíti a hatóanyagok jobb felszívódását.

2. Magasabb hatóanyag-tartalom:

- A spagirikus kivonatok legalább kétszer olyan hatékonyak, mint az egyszerű tinktúrák.
- A teljes növényi profil megőrzése révén kihasználják az "entourage" hatást, fokozva a gyógyhatást.

3. Jobb oldhatóság:

- Az ásványi sók és a növényi savak reakciója amfifil vegyületeket hoz létre, amelyek vízben és zsírban is oldódnak.

4. Kisebb részecskeméret:

- A folyamat során micellák és fordított micellák képződnek, amelyek nanoméretű részecskéket alkotnak, javítva a célzott hatóanyag-leadást.

5. Holisztikus megközelítés:

- A spagirikus módszer a növény minden részét felhasználja, beleértve az ásványi anyagokat is, így teljesebb spektrumú kivonatot eredményez.

6. Alacsonyabb dózis:

- A megnövekedett hatékonyság miatt kisebb mennyiség is elegendő a kívánt hatás eléréséhez.

7. Környezetbarát:

- Az eljárás minimalizálja a hulladékot, mivel a növény szinte minden részét felhasználja.

A spagirikus kivonatok előállítására összetettebb folyamat, mint a hagyományos tinktúráké, de a kutatások szerint ez a módszer képes kiaknázni a gyógynövények teljes potenciálját, ötvözve a hagyományos bölcsességet a modern tudományos ismeretekkel.

Források:

<https://www.hilarispublisher.com/open-access/spagyric-medicine-purification-of-body-mind-and-spirit-2327-5162.1000141.pdf>

<https://patents.google.com/patent/US5340729A/en>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6630815/>

<https://www.proquest.com/docview/1515971878>

<https://www.helvetiaperformance.com/blogs/insights-for-high-performers/why-we-use-spagyric-extraction>

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1080/03080188.2016.1171579>

<https://www.semanticscholar.org/paper/Spagyric-process-in-turbulently-mixed-solid-liquid-Gierczycki/3fdb8cf5b1f94e0e95b4a14675489281c5258824>

<https://www.wildmedicinals.ca/spagyrics>

https://www.researchgate.net/publication/304812243_Alchemy_and_Contemporary_Spagyric_Medicine_A_Historical_Medical_and_Sociological_Scientific_Approach

<https://ndnr.com/naturopathic-news/naturopathic-perspective-spagyric-herbal-extracts-exploring-the-energetics-and-vitality-of-plant-medicine/>

Több gyógyszergyár is alkalmazza a spagirikus kivonatolási eljárást, főként Európában:

Németország, Svájc és Ausztria

Németországban, Svájcban és Ausztriában összesen 15 gyógyszeripari vállalat használja a spagirikus módszert gyógynövény-alapú készítmények előállítására

Néhány jelentős cég ezek közül:

- Pekana
- Soluna
- Solitaire
- Phylak

Ezek a cégek főként folyékony készítményeket állítanak elő, amelyeket cseppekben adagolnak.

Egyéb cégek

- Herbalist & Alchemist Ltd. (USA): David Winston alapította, és minden lehetséges növényt spagirikus módszerrel dolgoz fel.
- PHYLAK Sachsen Laboratories (Németország és Svájc): Szigorú minőségellenőrzés mellett állítják elő spagirikus készítményeiket.

A spagirikus kivonatok előállítása összetettebb és időigényesebb folyamat, mint a hagyományos tinktúráké. A gyártók gyakran módosítják az eredeti alkímiai technikákat saját gyártási filozófiájuk szerint.

Bár a módszer ősi eredetű, a modern gyógyszergyárak ötvözik a hagyományos bölcsességet a korszerű tudományos ismeretekkel, hogy kiaknázzák a gyógynövények teljes potenciálját.

Források:

<https://patents.google.com/patent/US5340729A/en>

<https://www.mastels.com/blogs/news/spagyric-alchemy-with-herbalist-chemist>

<https://gosoulside.com/blogs/learning-hub/what-is-spagyrics>

<https://ndnr.com/autoimmuneallergy-medicine/spagyrics-new-type-of-medicine/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6630815/>

https://www.researchgate.net/publication/333839526_Quality_Assessment_of_Commercial_Spagyric_Tinctures_of_Harpagophytum_procrumbens_and_Their_Antioxidant_Properties

<https://saint-charles.eu/en/blogs/news/spagyrik>

<https://www.herbalist-chemist.com/why-us/our-process/bio-specificity-process/>

<https://www.lizlydenspagyrics.co.uk/about-spagyric-medicine.php>

https://www.researchgate.net/publication/304812243_Alchemy_and_Contemporary_Spagyric_Medicine_A_Historical_Medical_and_Sociological_Scientific_Approach

528 Hz

Az 528 Hz frekvencia hatásait több tudományos kutatás is vizsgálta az elmúlt években. Az alábbiakban találhatók a legfontosabb eredményeket a humán felhasználást illetően:

Stresszcsökkentő és hangulatjavító hatás

Egy 2018-as tanulmány kimutatta, hogy az 528 Hz-es zene hallgatása csökkentette a kortizol (stresszhormon) szintjét és növelte az oxitocin (boldogsághormon) szintjét a nyálban. A résztvevők hangulata is javult, különösen a feszültség-szorongás és az általános hangulatzavar tekintetében.

Egy másik kutatás szerint az 528 Hz-es hangfrekvencia 100 dB intenzitással növelte a tesztoszteron termelődését az agyban, ami csökkentette a szorongással kapcsolatos viselkedést patkányoknál.

DNS-javító és sejtregeneráló hatás

In vitro kísérletek azt mutatták, hogy az 528 Hz-es hangfrekvencia rezonanciát keltett a DNS-ben, ami gyógyító hatással járt.

A különböző zenei műfajok eltérő hatást gyakoroltak:

- Rock: -1,8%
- Klasszikus: +1,1%
- Szanszkrit mantrák: +5,8%-8,26%
- Gregorián énekek: +5%-9,1%

Egy másik tanulmány kimutatta, hogy az 528 Hz-es hangfrekvencia csökkentette az etanol toxikus hatását és a reaktív oxigéngyökök (ROS) szintjét az agyban.

Szorongáscsökkentő hatás

Egy közelmúltbeli kutatás során 48 résztvevőt vizsgáltak, akik közül az egyik csoport 3 percig 528 Hz-es zenét hallgatott. Az eredmények szignifikáns csökkenést mutattak a szorongás szintjében a kísérleti csoportnál ($p = 0,022$).

Sejtszintű hatások

Egy tanulmány kimutatta, hogy az 528 Hz-es hangfrekvencia körülbelül 20%-kal növelte a sejtek életképességét és csökkentette a ROS termelődését etanollal kezelt humán asztrocita sejtkultúrában.

Összegzés

Az eddigi kutatások ígéretes eredményeket mutatnak az 528 Hz frekvencia humán felhasználását illetően, különösen a stresszcsökkentés, hangulatjavítás, szorongásoldás és sejtszintű regeneráció terén.

Források:

<https://immersivesoundexp.com/528-hz-benefits/>

<https://medcraveonline.com/IJCAM/certain-frequency-music-has-attracted-attention-for-possible-effective-healing.html>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30414050/>

<https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=87146>

<https://www.forbes.com/councils/forbestechcouncil/2022/12/21/think-youve-heard-it-all-new-research-into-the-science-of-sound-proves-otherwise/>

<https://veterinaria.org/index.php/REDVET/article/view/787>

https://www.researchgate.net/publication/319015020_The_Effects_of_528_Hz_Sound_Wave_to_Reduce_Cell_Death_in_Human_Astrocyte_Primary_Cell_Culture_Treated_with_Ethanol

https://www.researchgate.net/publication/327439522_Effect_of_528_Hz_Music_on_the_Endocrine_System_and_Autonomic_Nervous_System

<https://mindfulnessexercises.com/528hz-miracle-tone/>

<https://insighttimer.com/meditation-courses/why-528-hz-sound-frequency-can-heal-repair-dna-and-make-a-stress-less-body>

Astaxanthin

Az astaxanthin egy természetes eredetű vegyület, amely számos érdekes tulajdonsággal és egészségügyi előnnyel rendelkezik:

Kémiai jellemzők

Az astaxanthin egy keto-karotinoid pigment, amely a karotinoidok vagy terpének csoportjába tartozik.

Lipidoldékony vegyület, amely vöröses-narancssárgás színt kölcsönöz azoknak az élőlényeknek, amelyekben megtalálható.

Előfordulás a természetben

Az astaxanthin elsősorban a következő forrásokban fordul elő:

- Algák (főként a *Haematococcus pluvialis* zöldalgában)

- Élesztőgombák
- Tengeri élőlények: lazac, pisztráng, rák, garnélarák, homár

Biológiai szerepe

Az astaxanthin rendkívül erős antioxidáns hatással rendelkezik:

- 6000-szer erősebb, mint a C-vitamin
- 770-szer erősebb, mint a koenzim Q10
- 100-szor erősebb, mint az E-vitamin

Források:

<https://www.neutrogena.com/the-bar/skin-care/what-is-antioxidant-astaxanthin.html>

<https://www.rxlist.com/supplements/astaxanthin.htm>

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-astaxanthin>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Astaxanthin>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3917265/>

<https://ingeniouslife.com/astaxanthin/>

<https://www.healthline.com/health/health-claims-astaxanthin>

https://biogena.com/en/knowledge/guide/astaxanthin_bba_4254046

<https://draxe.com/nutrition/astaxanthin-benefits/>

<https://www.webmd.com/vitamins/ai/ingredientmono-1063/astaxanthin>

Az astaxanthin számos pozitív hatással bír az emberi egészségre. Íme néhány kiemelkedő előny, amelyeket tudományos kutatások támasztanak alá:

Antioxidáns hatás

Az astaxanthin rendkívül erős antioxidáns tulajdonságokkal rendelkezik. Egy tanulmány szerint az astaxanthin oxigéngyök-elyelő képessége (ORAC) 100-500-szor magasabb, mint az α -tokoferolé, és 10-szer erősebb szabad gyök gátló aktivitást mutat, mint más hasonló antioxidánsok.

Bőregészség javítása

Egy 2012-es kutatás kimutatta, hogy az astaxanthin topikális és orális alkalmazásának kombinációja segíthet kisimítani a ráncokat, csökkenteni az öregedési foltokat és fenntartani a bőr nedvességtartalmát.

Emellett az astaxanthin felhalmozódik a bőr epidermisz és dermisz rétegeiben, segítve az UV-sugárzás elleni védekezést és a már meglévő károsodások csökkentését.

Szív- és érrendszeri egészség

Az astaxanthin jótékony hatással lehet a szív- és érrendszerre. Kutatások szerint csökkentheti az LDL (rossz) koleszterin szintjét, növelheti a HDL (jó) koleszterin szintjét, és csökkentheti a magas vérnyomást.

Egy másik tanulmány azt sugallja, hogy az astaxanthin potenciális terápiás szer lehet az atherosclerotikus szív- és érrendszeri betegségek ellen.

Kognitív funkciók javítása

Az astaxanthin képes átjutni a vér-agy gáton, és védő hatást fejthet ki az agyban. Egy kutatás során azt találták, hogy az 55 év alatti résztvevőknél az astaxanthin-kiegészítés jelentősen javította a szóemlékezeti teszten elért eredményeket.

Ez arra utal, hogy az astaxanthin pozitív hatással lehet a kognitív funkciókra, különösen a fiatalabb felnőttek körében.

Gyulladáscsökkentő hatás

Az astaxanthin gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal is rendelkezik. Kutatások szerint csökkentheti a gyulladásos fehérjék szintjét, amelyek olyan betegségekhez kapcsolódnak, mint a cöliákia, a rheumatoid arthritis, a szívbetegségek és a cukorbetegség.

Ez a hatás hozzájárulhat számos krónikus betegség megelőzéséhez és kezeléséhez.

Anyagcsere szabályozás

Az astaxanthin pozitívan befolyásolja az anyagcserét:

- Javítja az inzulinérzékenységet
- Csökkenti a viscerális zsírszövetet
- Növeli az adiponektin szintjét, ami segít a glükóz és a zsírsavak szabályozásában

Kardiovaszkuláris védelem

Az astaxanthin jótékony hatással van a szív- és érrendszerre:

- Csökkenti az LDL (rossz) koleszterin szintjét
- Növeli a HDL (jó) koleszterin szintjét
- Csökkenti a triglicerid szintet
- Mérsékeli a magas vérnyomást

Ezek a hatások együttesen csökkenthetik a szív- és érrendszeri betegségek kockázatát.

Források:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33549728/>

<https://www.mdpi.com/2076-3921/12/7/1480>

<https://www.healthline.com/health/health-claims-astaxanthin>

https://www.researchgate.net/publication/259009098_The_Production_and_Health_Benefits_of_Astaxanthin

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-astaxanthin>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6878783/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9655540/>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jocd.13019>

<https://www.mdpi.com/2072-6643/16/6/826>

<https://www.health.com/astaxanthin-benefits-8613082>

<https://consensus.app/home/blog/health-benefits-of-astaxanthin/>

Chlorella alga

A chlorella alga extrakt fogyasztása számos pozitív hatással lehet az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb előnyök, kiemelve néhány tudományos kutatás eredményét:

Egészségügyi előnyök

Szív- és érrendszeri egészség

A chlorella fogyasztása javíthatja a vér lipidprofilját. Egy tanulmány kimutatta, hogy a napi chlorella-bevitel jelentősen csökkentette az összkoleszterin- és trigliceridszintet enyhén magas koleszterinszintű felnőtteknél. Emellett növelte a szérum karotinoid-szintjét, ami jobb lipidprofillal hozható összefüggésbe.

Immunrendszer erősítése

Egy klinikai vizsgálat során a chlorella-kiegészítés növelte a természetes ölüsejtek (NK-sejtek) aktivitását és emelte bizonyos citokinek, például az interferon- γ és az interleukin-12 szintjét, ami erősebb immunválaszra utal.

Antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatás

Koreai dohányzó férfiakon végzett kutatás kimutatta, hogy a chlorella-kiegészítés növelte a plazma antioxidáns vitamin-szintjét és javította az antioxidáns enzimek aktivitását, csökkentve az oxidatív károsodást.

Emellett a chlorella gyulladáscsökkentő tulajdonságokat mutatott a makrofágokban található gyulladási markerek csökkentésével.

Anyagcsere és májegészség

Nem alkoholos zsírmájbetegségben (NAFLD) szenvedő betegeknél a chlorella-kiegészítés javította a glükóz-homeosztázist, csökkentette az inzulinrezisztenciát és a gyulladási biomarkereket.

Ez arra utal, hogy a chlorella értékes kiegészítő lehet az anyagcsere-rendellenességek kezelésében.

Terhesség és vérszegénység

Terhes nőknél a chlorella-bevitel jelentősen csökkentette a vérszegénység, a proteinuria és az ödéma előfordulását, valószínűleg magas folsav-, B12-vitamin- és vastartalma miatt.

Források:

<https://www.bbcgoodfood.com/health/nutrition/health-benefits-chlorella>

<https://www.rxlist.com/supplements/chlorella.htm>

<https://www.frontiersin.org/journals/nutrition/articles/10.3389/fnut.2021.648073/full>

<https://www.webmd.com/diet/chlorella-health-benefits>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7551956/>

<https://www.healthline.com/nutrition/benefits-of-chlorella>

<https://www.verywellhealth.com/the-benefits-of-chlorella-89048>

https://www.researchgate.net/publication/343781983_Potential_of_Chlorella_as_a_Dietary_Supplement_to_Promote_Human_Health

https://www.medicinenet.com/12_impressive_health_benefits_of_chlorella/article.htm

<https://consensus.app/home/blog/health-benefits-of-chlorella/>

A chlorella alga számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jelentős élettani hatással bírnak a humán szervezetre. A kutatási eredmények alapján a fő bioaktív összetevők és hatásaik a következők:

1. Karotinoidok (pl. lutein, β -karotin)
2. Poliszacharidok
3. Fenolvegületek
4. Fikobiliproteinek
5. Lipidek (pl. omega-3 és omega-6 zsírsavak)
6. Vitaminok (B-komplex, C, A, D, E, K)
7. Klorofill
8. Szulfatált poliszacharidok
9. Tokoferolok
10. Többszörösen telítetlen zsírsavak

Ezek az összetevők együttesen és külön-külön is számos pozitív élettani hatást fejtenek ki:

- Antioxidáns hatás: Védenek az oxidatív stressz ellen, semlegesítik a szabadgyököket.
- Gyulladáscsökkentő hatás: Csökkentik a szervezetben zajló gyulladásos folyamatokat.
- Immunmoduláló hatás: Erősítik és szabályozzák az immunrendszer működését.
- Kardiovaszkuláris egészség támogatása: Javítják a vér lipidprofilját, csökkentik a koleszterinszintet.

- Májvédő hatás: Védik a májsejteket az oxidatív károsodástól.
- Neuroprotektív hatás: Védik az idegrendszert, potenciálisan csökkentik egyes neurodegeneratív betegségek kockázatát.
- Daganatellenes hatás: Egyes összetevők gátolhatják a tumorsejtek növekedését.
- Antidiabetikus hatás: Segíthetnek a vércukorszint szabályozásában.
- Detoxifikáló hatás: Elősegítik a mérgeanyagok eltávolítását a szervezetből.

Összességében a chlorella alga bioaktív összetevői komplex módon támogatják az emberi egészséget, erősítik az antioxidáns védelmet, javítják az immunfunkciókat, és potenciálisan csökkentik számos krónikus betegség kockázatát.

Források:

<https://li01.tci-thaijo.org/index.php/cast/article/view/245911>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9988413/>

<https://www.foodandnutritionjournal.org/volume9number3/microalgae-as-a-potential-source-of-bioactive-food-compounds/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10181138/>

<https://www.frontiersin.org/journals/plant-science/articles/10.3389/fpls.2023.1144326/full>

<https://www.mdpi.com/2076-3417/14/23/10810>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9222421/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3124977/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8908982/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5982441/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9318637/>

https://www.ocl-journal.org/articles/ocl/full_html/2024/01/ocl230033/ocl230033.html

<https://www.healthline.com/nutrition/benefits-of-chlorella>

<https://nestednaturals.com/blogs/blog/chlorella-vs-chlorophyll>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC11021272/>

https://www.e-fas.org/archive/view_article?pid=fas-27-6-379

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37432326/>

Szilva

A szilva extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az elmúlt években több tudományos kutatás is vizsgálta ezeket a jótékony hatásokat. Íme néhány kiemelkedő eredmény:

Vérnyomáscsökkentő hatás

Egy 12 hetes klinikai vizsgálat során azt találták, hogy a szilva extrakt fogyasztása csökkentette a diasztolés vérnyomást az I. fokú hipertóniában szenvedő alanyoknál. A 12. héten és 2 héttel a kezelési időszak után is szignifikánsan alacsonyabb volt a diasztolés vérnyomás a szilva extraktot fogyasztó csoportban a placebohoz képest.

Izomegészségre gyakorolt hatás

Egy in vitro vizsgálat kimutatta, hogy a polifenolokban gazdag szilva extrakt többféle jótékony hatással bír az izomszövetre:

- Körülbelül 3-szorosára növelte a miociták méretét
- Kb. 2-szeresére fokozta a mioblasztok differenciálódását
- 50%-kal növelte a teljes fehérjeszintézist
- 30%-kal csökkentette a szérum megvonás által indukált fehérjelebontást
- Kb. 2-szeresére növelte az inzulinszerű növekedési faktor-1 (IGF-1) expresszióját

Antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatás

Laboratóriumi és állatkísérletek azt mutatják, hogy a szilvában és aszalt szilvában található polifenolok erős gyulladáscsökkentő hatással rendelkeznek. Egy kémcsöves vizsgálatban az aszalt szilva polifenoljai jelentősen csökkentették az ízületi és tüdőbetegségekkel összefüggő gyulladós markereket.

Májvédő hatás

Egy közelmúltbeli tanulmány először mutatta ki, hogy a szilva fogyasztása pozitívan hat a májegészségre egy metabolikus diszfunkcióval összefüggő zsírmáj betegség (MASLD) egérmodelljében. A szilva diéta csökkentette az oxidatív stresszt, a bélpermeabilitást és a májfibrózist.

Összességében ezek a tudományos eredmények azt sugallják, hogy a szilva extrakt fogyasztása számos jótékony hatással bír az emberi egészségre, különösen a vérnyomás, az izomegészség, a gyulladáscsökkentés és a májfunkció területén.

Források:

<https://ffhdj.com/index.php/ffhd/article/download/394/683/2089>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31096595/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6566394/>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/fsn3.4000>

<https://www.healthline.com/nutrition/benefits-of-plums-prunes>

<https://www.mdpi.com/2072-6643/16/21/3760>

https://www.researchgate.net/publication/298899398_A_Systematic_Review_on_the_Health_Effects_of_Plums_Prunus_domestica_and_Prunus_salicina

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/87559129.2024.2442666>

<https://ffhdj.com/index.php/ffhd/article/download/394/683>

<https://www.webmd.com/food-recipes/benefits-plums>

A szilva számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jótékony hatással vannak az emberi egészségre. A főbb bioaktív vegyületek és élettani hatásai a következők:

Fenolsavak

- Klorogénsav
- Neoklorogénsav
- Kriptoklorogénsav
- Kávésav

Élettani hatások:

- Erős antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő
- Vérnyomáscsökkentő
- Javítja a glükóz- és lipidanyagcserét
- Csökkenti a vér LDL-koleszterin szintjét

Flavonoidok

- Antocianinok (cianidin-3-glükozid, cianidin-3-rutinozid)
- Kvercetin
- Rutin
- Katechin
- Epikatechin

Élettani hatások:

- Antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatás
- Javítja a szív- és érrendszer egészségét

- Csökkenti a vér koleszterinszintjét
- Javítja az inzulinérzékenységet

Karotinoidok

- Béta-karotin
- Lutein
- Zeaxantin

Élettani hatások:

- A-vitamin előanyagai
- Antioxidáns hatás
- Védi a szemet az UV-sugárzástól
- Csökkenti az időskori makuladegeneráció kockázatát

Élelmi rostok

- Pektinek
- Cellulóz

Élettani hatások:

- Javítja az emésztőrendszer működését
- Csökkenti a koleszterinszintet
- Szabályozza a vércukorszintet
- Elősegíti a bélrendszer egészségét

Vitaminok és ásványi anyagok

- C-vitamin
- K-vitamin
- B-vitaminok
- Kálium
- Magnézium

Élettani hatások:

- Erősíti az immunrendszert
- Támogatja a csontok egészségét
- Segíti a vérárvadást
- Szabályozza a vérnyomást

Összegzés

A szilva bioaktív vegyületeinek összességében a következő fő élettani hatásai vannak:

1. Erős antioxidáns hatás, amely véd a szabad gyökök okozta károsodásoktól
2. Gyulladáscsökkentő hatás az egész szervezetben
3. Javítja a szív- és érrendszer egészségét, csökkenti a vérnyomást és a koleszterinszintet
4. Támogatja az emésztőrendszer működését és a bélflóra egészségét
5. Segíti a vércukorszint szabályozását és javítja az inzulinérzékenységet
6. Védi a szemet és csökkenti bizonyos szembetegségek kockázatát
7. Erősíti az immunrendszert
8. Támogatja a csontok és az izmok egészségét

Ezek az élettani hatások együttesen hozzájárulnak számos krónikus betegség megelőzéséhez és az általános egészségi állapot javításához.

Források:

- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8591244/>
- <https://www.scielo.br/j/cta/a/nk37fTrKVRHY3PqJYtj8S4S/>
- <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10942912.2023.2249254>
- <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/87559129.2024.2442666>
- <https://www.mdpi.com/1422-0067/24/3/2019>
- <https://www.potsandpans.in/blogs/articles/plums-antioxidant-health-benefits>
- <https://journal.pan.olsztyn.pl/pdf-98156-30871?filename=30871.pdf>
- <https://www.primescholars.com/articles/plums-a-brief-introduction-94043.html>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9869099/>

Tőzegáfonya

A tőzegáfonya extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb előnyök, valamint néhány releváns tudományos eredmény:

Egészségügyi előnyök

- Húgyúti fertőzések megelőzése
- Szív- és érrendszeri egészség támogatása
- Antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő tulajdonságok
- Szájüregi egészség javítása
- Gyomorfekély elleni védelem
- Rákmegelőző potenciál

Tudományos eredmények

Húgyúti fertőzések megelőzése

Egy 6 hónapos vizsgálat során 23 nő tőzegáfonya kivonatot fogyasztott. A húgyúti fertőzések száma jelentősen csökkent, 2,2-ről 0,5-re 6 hónap alatt. Az antibiotikum-terápiák száma is 68%-kal csökkent.

Szív- és érrendszeri egészség

Kutatások azt mutatják, hogy a tőzegáfonya vegyületei csökkenthetik az LDL (rossz) koleszterin oxidációját, növelhetik a HDL (jó) koleszterin szintjét, javíthatják az artériák rugalmasságát és csökkenthetik a gyulladást.

Antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatás

Egy 8 hetes kettős vak vizsgálatban metabolikus szindrómás nők napi 480 ml tőzegáfonya levét fogyasztottak. Jelentősen csökkent az oxidált LDL-koleszterin szintjük és nőtt a plazma antioxidáns kapacitásuk a placebohoz képest.

Gyomorfekély elleni védelem

Több tanulmány kimutatta, hogy a tőzegáfonyában található vegyületek segíthetnek elpusztítani a *Helicobacter pylori* baktériumot a gyomorban, csökkentve ezzel a gyomorfekély kockázatát.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9127832/>

<https://www.rutgers.edu/news/rutgers-researcher-discusses-health-benefits-cranberries>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3823508/>

<https://www.nature.com/articles/s41522-024-00493-w>

<https://www.cranberryinstitute.org/sites/default/files/document/cranberry-and-human-health-research-review.pdf>

<https://www.healthline.com/nutrition/cranberry-pills>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/efd2.33>

<https://www.clinicalschizophrenia.net/articles/various-promising-biological-effects-of-cranberry-extract-a-review-81211.html>

https://www.researchgate.net/publication/358103740_Various_Promising_Biological_Effects_of_Cranberry_Extract_A_Review

https://www.medicinenet.com/what_are_cranberry_supplements/article.htm

A tőzegáfonya 10 legfontosabb bioaktív vegyülete számos jótékony hatással bír az emberi szervezetre:

1. Antioxidáns hatás: Több vegyület (pl. antocianinok, flavonoidok, C-vitamin) erős antioxidáns tulajdonságokkal rendelkezik, csökkentve az oxidatív stresszt és a szabadgyökök káros hatásait.
2. Gyulladáscsökkentő hatás: Számos összetevő (pl. proantocianidinek, triterpenoidok) gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal bír, ami segíthet különböző krónikus betegségek megelőzésében.
3. Húgyúti fertőzések megelőzése: A proantocianidinek gátolják a baktériumok megtelepedését a húgyutakban, csökkentve a fertőzések kockázatát.

4. Szív- és érrendszeri egészség támogatása: Több vegyület (pl. flavonoidok, antocianinok) hozzájárul a kardiovaszkuláris egészség javításához, csökkentve a szívbetegségek kockázatát.
5. Rák megelőző potenciál: Egyes összetevők (pl. quercetin, ursolic sav) rákellenes tulajdonságokkal rendelkeznek, gátolva a tumorsejtek növekedését és terjedését

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8911768/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6337168/>
<https://www.mdpi.com/2223-7747/13/7/1047>
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10408390903044107>
https://www.researchgate.net/publication/258524646_Cranberries_and_Their_Bioactive_Constituents_in_Human_Health
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10408390802145377>
[https://cdn.nutrition.org/article/S2475-2991\(24\)00542-0/fulltext](https://cdn.nutrition.org/article/S2475-2991(24)00542-0/fulltext)
<https://www.umassd.edu/chrc/cranberries-and-health/>
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12058989/>
<https://health.clevelandclinic.org/benefits-of-cranberries>
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15927928/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11475460/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9147372/>
<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2023.1256946/full>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11206505/>
<https://www.medsci.org/v17p1625.htm>

Arónia (fekete berkenye)

Az arónia (fekete berkenye) extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Több tudományos kutatás is alátámasztja ezeket az előnyöket:

Rákellenes hatások

Egy tanulmány kimutatta, hogy az arónia kivonat erős védő hatással bír mellrákos betegeknél. Az arónia extrakt gátolta a rákos sejtek növekedését, és a legerősebb hatást mutatta más gyümölcsökkel összehasonlítva.

Egy másik kutatás szerint az arónia kivonat akár 60%-kal is csökkentheti a vastagbélrák sejtek szaporodását és növekedését.

Szív- és érrendszeri egészség

Egy 2021-es metaanalízis kimutatta, hogy 6-8 hetes napi arónia kiegészítés szignifikánsan csökkentette a vér koleszterinszintjét és a szisztolés vérnyomást.

Az arónia kivonat ellazítja az erek falát, javítja a véráramlást, és csökkenti az artériák falának keményedését, ami hozzájárul a szív- és érrendszeri betegségek megelőzéséhez.

Cukorbetegség kezelése

Állatkísérletek azt mutatják, hogy az arónia kivonat csökkenti a vércukorszintet és védi a hasnyálmirigy béta-sejtjeit.

Egy 2012-es tanulmány inzulinrezisztens patkányokon kimutatta, hogy az arónia kivonat több szinten is küzd az inzulinrezisztencia ellen, potenciálisan hatékony segítséget nyújtva a cukorbetegség kialakulásának megelőzésében.

Immunrendszer támogatása

Az arónia bogyók erősíthetik és támogathatják az immunrendszert. Egy kémcsöves vizsgálat erős antibakteriális hatást mutatott ki az arónia kivonatban az *Escherichia coli* és *Bacillus cereus* baktériumokkal szemben.

Emellett egy 3 hónapos tanulmány idősothonok lakóin azt mutatta, hogy a napi arónia lé fogyasztása 38-55%-kal csökkentette a húgyúti fertőzések előfordulását.

Májvédő hatás

Két különböző, 2016-os és 2017-es patkányokon végzett tanulmány kimutatta, hogy az arónia gyümölcslé védő hatással bír a májkárosodással szemben. A kutatók szerint ez a hatás az arónia antioxidáns tulajdonságainak köszönhető.

Összességében az arónia extrakt fogyasztása számos egészségügyi előnnyel járhat, beleértve a rákellenes, szív- és érrendszeri, cukorbetegség elleni, immunerősítő és májvédő hatásokat.

Források:

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/320610>

https://www.researchgate.net/publication/23401168_Chokeberry_Aronia_melanocarpa_-_A_Review_on_the_Characteristic_Components_and_Potential_Health_Effects

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9696386/>

https://www.researchgate.net/publication/343698994_The_Effect_of_Long-Term_Aronia_melanocarpa_Extract_Supplementation_on_Cognitive_Performance_Mood_and_Vascular_Function_A_Randomized_Controlled_Trial_in_Healthy_Middle-Aged_Individuals

<https://www.healthline.com/nutrition/aronia-berries>

<https://www.mdpi.com/1467-3045/46/8/477>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36431924/>

https://www.medicinenet.com/what_is_aronia_berry_good_for/article.htm

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-aronia-berries>

Az arónia számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jelentős élettani hatással bírnak az emberi szervezetre. 10 fő bioaktív vegyületet azonosíthatunk az aróniában. Ezek a következők:

1. Antocianinok
2. Flavonoidok
3. Fenolsavak
4. Klorogénsav
5. Neoklorogénsav
6. Proantocianidinek
7. Rutin
8. p-kumársav
9. Cianidin-3-galaktozid
10. Epikatechin

Ezen összetevők egyenként és összességében is számos pozitív hatást fejtenek ki a szervezetre:

Antioxidáns hatás: Szinte minden felsorolt vegyület erős antioxidáns tulajdonságokkal rendelkezik, ami segít a szabad gyökök semlegesítésében és az oxidatív stressz csökkentésében.

Gyulladáscsökkentő hatás: Több összetevő, különösen az antocianinok, flavonoidok és fenolsavak gyulladáscsökkentő hatással bírnak.

Kardiovaszkuláris egészség: Az arónia összetevői támogatják a szív- és érrendszer egészségét, javítják a vérnyomást, csökkentik a koleszterinszintet és javítják az erek működését.

Rákellenes hatás: Számos tanulmány kimutatta, hogy az arónia összetevői gátolhatják bizonyos ráksejtek növekedését és terjedését.

Cukorbetegség elleni védelem: Az arónia bioaktív vegyületei segíthetnek a vércukorszint szabályozásában és az inzulinérzékenység javításában.

Immunrendszer erősítése: Az arónia összetevői támogatják az immunrendszer működését és segíthetnek a fertőzések elleni védekezésben.

Neuroprotektív hatás: Egyes összetevők, mint például a klorogénsav és az antocianinok, védő hatással lehetnek az idegrendszerre és javíthatják a kognitív funkciókat.

Májvédő hatás: Az arónia bioaktív vegyületei védhetik a májat a károsodásoktól és támogathatják annak működését.

Összességében az arónia bioaktív összetevői szinergikus hatást fejtenek ki, ami hozzájárul az általános egészség javításához és számos krónikus betegség megelőzéséhez. Az arónia fogyasztása így potenciálisan előnyös lehet a szív- és érrendszeri betegségek, a cukorbetegség, bizonyos ráktípusok és neurodegeneratív betegségek megelőzésében és kezelésében.

Források:

- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4195626/>
- <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/2017/8156594>
- https://www.ekosfop.or.kr/archive/view_article?pid=kjfp-26-5-455
- <https://www.sciopen.com/article/10.31665/JFB.2020.11235>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8300639/>
- <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00032719.2023.2164893>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10136089/>
- <https://www.mdpi.com/2223-7747/13/24/3557>
- <https://www.mdpi.com/2076-3921/14/1/31>
- <https://www.mdpi.com/1420-3049/27/22/7823>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9737032/>
- <https://www.healthline.com/nutrition/aronia-berries>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9405024/>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7397235/>
- <https://www.nature.com/articles/s41598-021-82915-9>
- <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/87559129.2022.2029479>
- <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/fsn3.3041>
- <https://www.banglajol.info/index.php/BPJ/article/download/67808/45569>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7956414/>
- <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8300639/>

Gránátalma

A gránátalma extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az elmúlt években több tudományos kutatás is alátámasztotta a gránátalma jótékony hatásait. Íme néhány kiemelkedő eredmény:

Szív- és érrendszeri egészség

Egy 2004-es klinikai vizsgálat kimutatta, hogy a gránátalmalé fogyasztása 3 éven át csökkentette a nyaki verőér falvastagságát, a vérnyomást és az LDL-oxidációt a carotis artéria szűkületben szenvedő betegeknél.

Ez arra utal, hogy a gránátalma rendszeres fogyasztása javíthatja a szív- és érrendszer egészségét.

Rákmegelőzés

Egy humán vizsgálatban prosztatatarákos férfiaknál a napi 240 ml gránátalmalé fogyasztása jelentősen megnövelte a PSA-szint megduplázódásához szükséges időt 15 hónapról 54 hónapra.

Ez arra utal, hogy a gránátalma lassíthatja a prosztatatarák progresszióját.

Kognitív funkciók javítása

Egy 2023-as szisztematikus áttekintés megállapította, hogy a napi gránátalma fogyasztás javíthatja a kognitív funkciókat egészséges egyéneknél és csökkentheti a kognitív hanyatlás esélyét.

Ez ígéretes eredmény az Alzheimer-kór és más neurodegeneratív betegségek megelőzésében.

Gyulladáscsökkentés

Több tanulmány is kimutatta a gránátalma kivonat gyulladáscsökkentő hatását. Egy 2023-as áttekintés szerint a gránátalma kivonatok preventív hatást mutattak különböző gyulladásos betegségekkel szemben.

Ez különösen fontos lehet olyan krónikus betegségek kezelésében, mint a reumatoid artritisz vagy az oszteoartritisz.

Bőregészség

Egy 2022-es placebo-kontrollált vizsgálat kimutatta, hogy a napi gránátalma kivonat kiegészítés csökkentheti a súlyos ráncok megjelenését, javíthatja a bőr mikrobiomját és csökkentheti a bőr faggyútermelését.

Ez arra utal, hogy a gránátalma fogyasztása hozzájárulhat a bőr egészségéhez és a fiatalos megjelenéshez.

Összességében a tudományos eredmények alátámasztják, hogy a gránátalma extrakt rendszeres fogyasztása számos pozitív hatással lehet az emberi egészségre, a szív- és érrendszerőtől kezdve a rákmegelőzésen át a kognitív funkciók és a bőr egészségének javításáig.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4007340/>

<https://quadram.ac.uk/study-in-norwich-recruiting-volunteers-to-test-health-benefits-of-a-pomegranate-extract/>

<https://www.spandidos-publications.com/10.3892/ijfn.2021.16>

<https://www.uclahealth.org/news/article/health-benefits-of-pomegranates-extend-throughout-the-body>

<https://www.mdpi.com/1420-3049/29/17/4174>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/pomegranate>

<https://www.healthline.com/nutrition/12-proven-benefits-of-pomegranate>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10376364/>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/318385>

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-pomegranates>

A gránátalma fő bioaktív vegyületei és azok élettani hatásai:

Ellagitanninok (pl. punikalaginok)

- Erős antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő
- Daganatellenes
- Szív- és érrendszer védő

Ellágsav

- Antioxidáns
- Daganatellenes
- Öregedésgátló
- Gyulladáscsökkentő

Antocianinok

- Antioxidáns
- Szív- és érrendszer védő
- Neuroprotektív

Flavonoidok

- Antioxidáns
- Gyulladáscsökkentő
- Daganatellenes

Punicinsav

- Zsírsanyagcsere szabályozó
- Gyulladáscsökkentő
- Antidiabetikus hatás

Polifenolok

- Antioxidáns
- Szív- és érrendszer védő
- Neuroprotektív

Urolitinek (bélbaktériumok által termelt metabolitok)

- Gyulladáscsökkentő

- Daganatellenes
- Öregedésgátló

Összességében elmondható, hogy a gránátalma bioaktív vegyületei erős antioxidáns, gyulladáscsökkentő és daganatellenes hatásokkal rendelkeznek. Emellett támogatják a szív- és érrendszer egészségét, javítják az anyagcserét, és neuroprotektív hatásúak. A kutatások szerint ezek a vegyületek együttesen fejtik ki jótékony hatásukat, és hozzájárulnak számos krónikus betegség megelőzéséhez és kezeléséhez.

A gránátalma rendszeres fogyasztása vagy kivonatainak alkalmazása potenciálisan előnyös lehet a szív- és érrendszeri betegségek, a cukorbetegség, a rák és a neurodegeneratív rendellenességek megelőzésében és kezelésében.

Források:

<https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acsomega.3c02586>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4000966/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10385237/>

<https://consensus.app/home/blog/health-benefits-of-pomegranates/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9218663/>

<https://www.nature.com/articles/s41598-022-11881-7>

<https://www.frontiersin.org/journals/microbiology/articles/10.3389/fmicb.2019.00660/full>

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-pomegranates>

<https://www.spandidos-publications.com/10.3892/ijfn.2021.16>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/2013/789764>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7074153/>

<https://www.ars.usda.gov/ARUserFiles/60701000/Misc%20Pubs/o8.pdf>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10661066/>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34201484/>

<https://ucrisportal.univie.ac.at/en/publications/the-potential-health-benefits-of-gallic-acid-therapeutic-and-food>

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2023.1144878/full>

<https://www.phytoceutics.com/product/phytopure-quercetin-with-pomegranate/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9820408/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11013850/>

<https://www.banglajol.info/index.php/BPJ/article/download/67808/45569>

<https://karger.com/spp/article/31/6/332/295922/Antioxidant-Properties-of-Ferulic-Acid-and-Its>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7694777/>

<https://www.frontiersin.org/journals/plant-science/articles/10.3389/fpls.2023.1265018/full>

<https://www.frontiersin.org/journals/microbiology/articles/10.3389/fmicb.2019.00660/full>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8834450/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10016360/>

<https://www.mdpi.com/1420-3049/29/9/2007>

Echinacea

Az echinacea, más néven bíbor kasvirág vagy kasvirág, egy Észak-Amerikában őshonos évelő növényfajta. A fészkesvirágzatúak családjába tartozik, és közeli rokonságban áll a napraforgóval, margarétával és parlagfűvel. A nemzetségnek körülbelül kilenc faja ismert, de ezek közül csak hármat használnak gyógynövényként:

- Echinacea purpurea (bíbor kasvirág)
- Echinacea angustifolia (keskenylevelű kasvirág)
- Echinacea pallida (halvány kasvirág)

Az echinacea növények jellegzetes virágzata egy magas, kúp alakú középső részből és azt körülvevő színes szirmokból áll. A virágok színe általában rózsaszíntől liláig terjed, bár ritkán sárga is lehet.

Az echinacea már több mint 400 éve ismert gyógynövény. Az észak-amerikai őslakosok fertőzések, sebek kezelésére és általános gyógyszerként használták. Napjainkban az echinacea elsősorban immunerősítő hatása miatt alkalmazzák étrend-kiegészítőként, főleg megfázás és egyéb felső légúti fertőzések esetén. A növény föld feletti részeiből és gyökeréből készült kivonatokat tablettá, tinktúrá, kivonat és tea formájában forgalmazzák.

Az echinacea extrakt számos pozitív hatással rendelkezik az emberi egészségre. A tudományos kutatások alapján a következő főbb előnyöket emelhetjük ki:

Immunrendszer erősítése

Az echinacea legismertebb hatása az immunrendszer támogatása. Több tanulmány kimutatta, hogy segíthet a szervezetnek a fertőzések és vírusok elleni küzdelemben.

Egy átfogó elemzés szerint az echinacea 58%-kal csökkentheti a megfázás kialakulásának esélyét, és átlagosan 1,4 nappal rövidítheti annak időtartamát.

Gyulladáscsökkentő hatás

Az echinacea jelentős gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal rendelkezik. Egy 30 napos vizsgálatban osteoarthritisben szenvedő felnőtteknél az echinacea és gyömbér kivonatot tartalmazó étrend-kiegészítő szignifikánsan csökkentette a gyulladást, a krónikus fájdalmat és a duzzanatot.

Szorogásoldó hatás

Újabb kutatások szerint az echinacea potenciális segítséget nyújthat a szorongás kezelésében. Egy tanulmányban napi 40 mg echinacea kivonat 7 napon át történő szedése jelentősen csökkentette a szorongást a placebohoz képest.

Vércukorszint szabályozás

Laboratóriumi vizsgálatok azt mutatják, hogy az echinacea növények segíthetnek csökkenteni a vércukorszintet. Az Echinacea purpurea kivonat gátolhatja a szénhidrátokat lebontó enzimeket, ami elméletileg csökkentheti a vérbe jutó cukor mennyiségét.

Bőregészség javítása

Az echinacea aktív összetevői, mint például a cikóriásav, segíthetnek különböző bőrproblémák kezelésében, beleértve az öregedést, a hidratációt, a ráncosodást és az UVA-sugarak okozta bőrkárosodást.

Források:

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-echinacea>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/echinacea>

<https://www.nottingham.ac.uk/biosciences/documents/burn/2006/echinacea-and-the-immune-system--juliet-parker.pdf>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12622467/>

https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2023/17/e3sconf_stdac2022_01005.pdf

<https://www.mdpi.com/2079-6382/13/4/364>

<https://www.healthline.com/nutrition/echinacea>

<https://consensus.app/home/blog/health-benefits-of-echinacea/>

<https://www.health.com/echinacea-benefits-7570763>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7106401/>

Az echinacea számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek különböző élettani hatásokkal rendelkeznek a humán szervezetre. A kutatási eredmények alapján a következő fő bioaktív összetevőket és hatásait azonosíthatjuk:

1. Alkilamidok:

- Gyulladáscsökkentő hatás
- Immunmoduláló hatás
- Makrofágok modulálása
- NO és tumor nekrozis faktor- α csökkentése
- Antivirális immunitás közvetítése
- Kannabinoid receptor 2 aktiválása

2. Poliszacharidok:

- Daganatellenes hatás
- Antioxidáns hatás
- Antimikrobiális, gombaellenes és vírusellenes hatás
- Immunmoduláló hatás

- Vércukorszint-csökkentő hatás
- Májvédő hatás
- Gyomor-bélrendszer védő hatás
- Antidiabetikus hatás
- 3. Glikoproteinek:
  - Immunmoduláló hatás
- 4. Flavonoidok:
  - Antioxidáns hatás
  - Gyulladáscsökkentő hatás
  - Fekélyellenes hatás
  - Antiallergén hatás
  - Vírusellenes hatás
- 5. Kávésav-származékok (CAD-ok):
  - Gyulladáscsökkentő hatás
  - Antioxidáns hatás
  - Csontritkulás elleni hatás
  - Antimikrobiális hatás
  - Daganatellenes hatás
  - Neuroprotektív hatás
- 6. Illóolajok:
  - Gyulladáscsökkentő hatás
  - Fájdalomcsillapító hatás

Összességében az echinacea bioaktív összetevői együttesen hozzájárulnak a növény számos jótékony hatásához, amelyek közül a legfontosabbak:

- Immunrendszer erősítése és modulálása
- Gyulladáscsökkentő hatás
- Antioxidáns védelem
- Antimikrobiális és vírusellenes hatás
- Fájdalomcsillapító hatás
- Neuroprotektív hatás
- Vércukorszint szabályozás
- Daganatellenes potenciál
- Bőregészség javítása

Ezek a hatások együttesen hozzájárulnak az echinacea sokoldalú terápiás alkalmazásához, különösen a felső légúti fertőzések megelőzésében és kezelésében, valamint az általános immunerősítésben.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6179083/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10420800/>

<https://www.mdpi.com/2223-7747/13/9/1235>

<https://www.wishgardenherbs.com/blogs/wishgarden/echinacea>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/echinacea>

<https://www.nottingham.ac.uk/biosciences/documents/burn/2006/echinacea-and-the-immune-system--juliet-parker.pdf>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9102300/>

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-echinacea>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11085449/>

<https://www.rxlist.com/supplements/echinacea.htm>

<https://www.healthline.com/nutrition/echinacea>

<https://consensus.app/home/blog/health-benefits-of-echinacea/>

<https://www.hollandandbarrett.com/the-health-hub/vitamins-and-supplements/herbal-licensed/the-benefits-of-echinacea/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11085449/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9102300/>

<https://www.mdpi.com/2223-7747/13/9/1235>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10855148/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11504277/>

<https://www.oncotarget.com/article/16768/text/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9920817/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11013850/>

https://taylorandfrancis.com/knowledge/Medicine_and_healthcare/Pharmaceutical_medicine/Echinacoside/

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9246029/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10574478/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC2267283/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5357097/>

Goji

A goji, más néven goji bogyó vagy farkasbogyó, egy kis piros gyümölcs, amely két közeli rokon növényfajból származik: a *Lycium barbarum* és a *Lycium chinense*. Ezek a boxthorn növények a burgonyafélék (*Solanaceae*) családjába tartoznak. A goji bogyók Kelet-Ázsiából származnak, és már évezredek óta használják őket a hagyományos kelet-ázsiai konyhában és gyógyászatban.

Főbb jellemzői:

- Édes, enyhén savanykás ízű
- Élénkpiros színű
- Általában szárított formában vagy porként fogyasztják
- Gazdag tápanyagokban, vitaminokban és ásványi anyagokban
- Magas antioxidáns-tartalommal rendelkezik

A goji bogyókat gyakran "szupergyümölcsként" emlegetik, mivel számos potenciális egészségügyi előnyt tulajdonítanak nekik, beleértve az immunrendszer erősítését, a szem egészségének védelmét és az öregedés jelei elleni küzdelmet.

A goji bogyó (*Lycium barbarum*) fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az elmúlt években több tudományos kutatás is vizsgálta ezeket a jótékony hatásokat. Íme néhány kiemelkedő eredmény:

Antioxidáns hatás és betegségmegelőzés

A goji bogyók rendkívül gazdagok antioxidánsokban, különösen zeaxantinban, C-vitaminban és flavonoidokban. Ezek az antioxidánsok segítenek megvédeni a szervezetet a szabad gyökök okozta károsodásoktól, csökkentve ezáltal számos krónikus betegség kockázatát.

Egy 2008-as tanulmány kimutatta, hogy a goji bogyó fogyasztása javíthatja az energiaszintet, az alvásminőséget, az atletikus teljesítményt, a koncentrációt és a stresszkezelést.

Szemegészség védelme

Több kutatás is alátámasztja a goji bogyó jótékony hatását a szemegészségre. Egy tanulmány, amelyet az American Academy of Optometry's Optometry & Vision Science folyóiratban publikáltak, kimutatta, hogy a napi goji bogyólé fogyasztás 90 nap alatt jelentősen növelte a plazma zeaxantin és antioxidáns szintjét, ami védi a szemet az oxidatív stressz okozta károsodásoktól.

Egy másik vizsgálat során a korai makuladegenerációban szenvedő betegek napi goji bogyó kiegészítése javította a makuláris pigment sűrűségét, ami segíthet megelőzni a betegség előrehaladását.

Vércukorszint szabályozása

A goji bogyók segíthetnek a vércukorszint stabilizálásában. Kutatások kimutatták, hogy a goji bogyók jelentős hipoglikémiás hatással rendelkeznek és javítják az inzulinérzékenységet.

Egy kísérletben a goji poliszacharid frakciókkal kiegészített magas zsírtartalmú étrendet fogyasztó egerek statisztikailag alacsonyabb glükózzszinttel rendelkeztek, mint a csak magas zsírtartalmú étrendet fogyasztó egerek.

Immunrendszer erősítése

A goji bogyók magas C-vitamin és A-vitamin tartalma miatt kiválóan alkalmasak az immunrendszer erősítésére. Ezek a vitaminok létfontosságúak az immunitás kiépítésében és a betegségek megelőzésében, a közönséges megfázástól kezdve a rákig.

Egy tanulmány kimutatta, hogy a goji poliszacharid frakciók jelentősen növelhetik a makrofágok fagocitózisát és az ellenanyag-termelést a lépsejtekben.

Májvédő hatás

A hagyományos kínai orvoslásban a goji bogyókat régóta használják májbetegségek kezelésére. Tudományos kutatások is alátámasztják ezt a gyakorlatot. Egy kísérletben a goji gyümölcs kivonattal kiegészített patkányok csökkent alanin-aminotranszferáz (ALT) és aszpartát-transzamináz (AST) aktivitást mutattak, amelyek a májkárosodás biomarkerei. Emellett a goji kivonattal kiegészített patkányoknál jelentősen megnövekedett az antioxidáns enzimek aktivitása és a glutation szintje is.

Források:

<https://journal.pan.olsztyn.pl/pdf-98443-31199?filename=31199.pdf>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/322693>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6343173/>

<https://www.verywellhealth.com/goji-berry-health-benefits-8686063>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8868247/>

<https://www.mdpi.com/2673-9976/40/1/1>

<https://draxe.com/nutrition/goji-berry-benefits/>

https://www.researchgate.net/publication/358173685_Health_Benefits_and_Applications_of_Goji_Berries_in_Functional_Food_Products_Development_A_Review

<https://www.bbcgoodfood.com/health/nutrition/health-benefits-of-goji-berries>

<https://www.healthline.com/nutrition/goji-berry>

A goji bogyó számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jelentős élettani hatással bírnak az emberi szervezetre. Az alábbiakban összefoglalom a főbb bioaktív komponenseket és azok hatásait:

Főbb bioaktív összetevők és hatásaik

1. Poliszacharidok (LBP - Lycium barbarum poliszacharidok)

- Immunstimuláló hatás
- Antitumor aktivitás
- Antioxidáns tulajdonságok
- Vércukorszint-szabályozás

- Májvédő hatás

Az LBP-k a goji bogyó egyik legfontosabb bioaktív komponense, amelyek 5-8%-át teszik ki a szárított gyümölcsnek.

2. Karotinoidok (főként zeaxantin)

- Szemegészség védelme
- Antioxidáns hatás
- Bőrvédelem az UV-sugárzással szemben

A zeaxantin és észterezett formái felelősek a goji bogyó jellegzetes vörös-narancssárga színéért.

3. Fenolsavak és flavonoidok

- Erős antioxidáns hatás
- Gyulladáscsökkentő tulajdonságok
- Antimikrobiális hatás

A fenolsavak és flavonoidok jelentősen hozzájárulnak a goji bogyó antioxidáns kapacitásához.

4. Vitaminok (C-vitamin, B-vitaminok)

- Immunrendszer erősítése
- Anyagcsere támogatása
- Stresszcsökkentés és hangulatjavítás

A goji bogyó gazdag C-vitaminban (2,39-48,94 mg/100 g friss súly) és B-vitaminokban.

5. Ásványi anyagok (kálium, vas, cink, réz)

- Vérnyomás szabályozása
- Vértképzés támogatása
- Immunrendszer erősítése

100 g friss goji bogyó 434-1460 mg káliumot tartalmaz.

6. Esszenciális aminosavak

- Fehérjeszintézis támogatása
- Izomépítés és -regeneráció elősegítése

A goji bogyó 18 különböző aminosavat tartalmaz.

7. Betain

- Májvédő hatás
- Szív- és érrendszeri egészség támogatása

A betain tartalom 0,9-1,5% között mozog szárazanyagra vonatkoztatva.

Összesített élettani hatások

A goji bogyó bioaktív összetevőinek együttes hatása révén számos pozitív élettani hatást fejt ki:

1. Antioxidáns védelem és öregedésgátlás
2. Immunrendszer erősítése
3. Daganatellenes hatás
4. Vércukorszint szabályozása és diabétesz megelőzése
5. Szív- és érrendszeri egészség támogatása
6. Májvédelem és méregtelenítés
7. Szemegészség védelme (különösen időskori makuladegeneráció ellen)
8. Bőregészség és UV-védelem
9. Súlykontroll és anyagcsere támogatása
10. Stresszcökkentés és hangulatjavítás
11. Prebiotikus hatás és bélflóra egyensúly támogatása

Források:

<https://www.mdpi.com/2076-3417/15/1/262>

<https://journal.pan.olsztyn.pl/pdf-98443-31199?filename=31199.pdf>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34213407/>

<https://biomedres.us/fulltexts/BJSTR.MS.ID.006828.php>

<https://draxe.com/nutrition/goji-berry-benefits/>

<https://consensus.app/home/blog/goji-berries-health-benefits-and-side-effects/>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/322693>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8868247/>

<https://www.tuasaude.com/en/goji-berry/>

<https://www.sciencepublishinggroup.com/article/10.11648/j.ijcm.20170101.11>

Astragalus

Az astragalus (magyarul csüdfű) egy gyógynövény, amelyet évszázadok óta használnak a hagyományos kínai orvoslásban. A leggyakrabban használt fajok az Astragalus membranaceus és az Astragalus mongholicus.

Főbb jellemzői:

- Élő növény, 40-90 cm magasra nő
- Észak- és Kelet-Kínában, Mongóliában és Koreában őshonos
- Sárga virágai fürtökben nőnek
- Gyógyászati célokra a gyökerét használják

Az astragalus extrakt számos pozitív hatással bír az emberi egészségre. A tudományos kutatások alapján a következő főbb előnyöket érdemes kiemelni:

Immunrendszer erősítése

Az astragalus képes stimulálni az immunrendszert és növelni a fehérvérsejtek termelődését.

Egy tanulmány kimutatta, hogy az astragalus antivírusos tulajdonságokkal rendelkezik és segíthet megelőzni a megfázást.

Emellett javíthatja az immunrendszer működését kemoterápia vagy sugárkezelés után.

Vércukorszint szabályozása

Több kutatás is arra utal, hogy az astragalus segíthet a vércukorszint szabályozásában, különösen 2-es típusú cukorbetegség esetén.

Egy vizsgálat szerint napi 9-30 gramm astragalus fogyasztása 4 hónapon át javította az éhomi és étkezés utáni vércukorszintet.

Szív- és érrendszeri egészség támogatása

Az astragalus jótékony hatással lehet a szív működésére, különösen szívelégtelenségben szenvedő betegeknél.

Egy klinikai vizsgálatban a szívelégtelenségben szenvedő betegek, akik a hagyományos kezelés mellett astragalus kiegészítést is kaptak, nagyobb javulást mutattak, mint akik csak a standard terápiát kapták.

Vesefunkció javítása

Több tanulmány is arra utal, hogy az astragalus segíthet javítani a vesefunkciót és csökkenteni a fehérjevizelést (proteinuria) vesebetegségben szenvedő egyéneknél.

Egy vizsgálat szerint napi 7,5-15 gramm astragalus 3-6 hónapon át 38%-kal csökkentette a fertőzések kockázatát vesebetegségben szenvedő betegeknél.

Fáradtság csökkentése

Az astragalus potenciálisan segíthet a krónikus fáradtság tüneteinek enyhítésében.

Egy kis vizsgálat azt mutatta, hogy az astragalus csökkentheti a fáradtságot sportolóknál és stroke-on átesett betegeknél.

Források:

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-astragalus>

<https://www.webmd.com/heart/astragalus-root-heart-benefits-side-effects>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/astragalus>

<https://www.healthline.com/nutrition/astragalus>

<https://www.mdpi.com/1422-0067/24/13/10954>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5758356/>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/astragalus-benefits>

<https://www.msmanuals.com/home/special-subjects/dietary-supplements-and-vitamins/astragalus>

<https://scitechdaily.com/8-amazing-benefits-of-astragalus-root-according-to-scientific-studies/>

Az astragalus fő bioaktív összetevői a következők:

1. Astragalus poliszacharidok (APS)
2. Astragalus szaponinok
3. Astragalus flavonoidok
4. Izoflavonoidok (pl. kalikosin, formononetin)
5. Cikloasztragénol
6. Fenolsavak
7. Nyomelemek (pl. cink, vas)

Összességében az astragalus bioaktív vegyületei széles körű jótékony hatásokat fejtenek ki a szervezetre:

1. Erősítik az immunrendszert
2. Gyulladáscsökkentő hatásúak
3. Antioxidáns tulajdonságokkal rendelkeznek
4. Támogatják a szív- és érrendszer egészségét
5. Neuroprotektív hatásúak
6. Segíthetnek a vércukorszint szabályozásában
7. Rákellenes tulajdonságokkal rendelkeznek
8. Támogatják a máj és vese működését
9. Lassíthatják az öregedési folyamatokat

Az astragalus összetett hatásmechanizmussal rendelkezik, ami magyarázza sokoldalú terápiás alkalmazhatóságát. A különböző bioaktív vegyületek szinergikus hatása révén fejti ki jótékony hatásait a szervezetre.

Források:

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2022.924429/full>

<https://www.mdpi.com/1420-3049/29/8/1691>

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2022.924429/pdf>

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371%2Fjournal.pone.0254273>

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2023.1242318/full>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8263255/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8263255/>

<https://www.nature.com/articles/srep13914>

<https://www.ijpsonline.com/articles/research-progress-on-emastragalusem-and-its-active-ingredients-in-treating-chronic-obstructive-pulmonary-disease-5600.html>

<https://biomedres.us/pdfs/BJSTR.MS.ID.008706.pdf>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4415625/>

<https://www.mdpi.com/1420-3049/28/16/6118>

<https://zellbio.eu/product/cycloastragenol/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6122403/>

<https://foodb.ca/compounds/FDB012219>

<https://www.dovepress.com/formononetin-an-active-compound-of-astragalus-membranaceus-fisch-bunge-peer-reviewed-fulltext-article-DDDT>

<https://foodb.ca/compounds/FDB011904>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10384403/>

<https://foodb.ca/compounds/FDB000633>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7838523/>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Calycosin>

<https://karger.com/cpb/article/45/2/537/74453/Neuroprotective-Mechanisms-of-Calycosin-Against>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7105737/>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7c/Isoflavon_num.svg/1200px-Isoflavon_num.svg.png?sa=X&ved=2ahUKewj4t_iToeaKaxXzGDQIH2GFuYQ_B16BAgFEAI

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC2984117/>

https://onkder.org/pdf/pdf_TOD_1407.pdf

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9504392/>

<https://www.mdpi.com/1420-3049/26/17/5405>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8746501/>

Szefűszeg

A szefűszeg extrakt számos pozitív hatással bír az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb előnyök, kiemelve néhány tudományos kutatás eredménye:

Egészségügyi előnyök

Gyulladáscsökkentő hatás: A szefűszeg gazdag gyulladáscsökkentő vegyületekben, különösen eugenolban. Ez segíthet csökkenteni a test gyulladásos reakcióit, ami csökkentheti az olyan betegségek kockázatát, mint az ízületi gyulladás.

Antioxidáns tulajdonságok: A szefűszeg rendkívül magas antioxidáns tartalommal rendelkezik. Egy tanulmány kimutatta, hogy a szefűszeg antioxidáns aktivitása és polifenol tartalma magasabb volt, mint 26 másik vizsgált fűszeré.

Antibakteriális hatás: Kutatások igazolják a szefűszeg antibakteriális tulajdonságait. Egy vizsgálat során a szefűszeg kivonatot tartalmazó szájöblítő hatékonyabban csökkentette a káros baktériumok számát, mint egy kereskedelmi forgalomban kapható szájvíz.

Vércukorszint szabályozás: Állatkísérletek azt mutatják, hogy a szefűszegben található vegyületek segíthetnek a vércukorszint szabályozásában. Egy tanulmányban a nigericin nevű vegyület javította a glükóz toleranciát és az inzulin kiválasztást cukorbeteg egerekben.

Rákellenes potenciál: Laboratóriumi vizsgálatok arra utalnak, hogy a szefűszeg kivonat lassíthatja bizonyos emberi ráksejtek növekedését. Egy egérkísérletben a szefűszeg kivonattal kezelt egerekben jelentősen lassabban növekedtek a daganatok, mint a kontrollcsoportban.

Források:

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-cloves>

https://www.researchgate.net/publication/379168324_Studies_Studies_on_the_phytochemicals_of_clove_and_their_biological_activities

<https://www.health.com/cloves-supplements-7562061>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3819475/>

https://www.researchgate.net/publication/350745823_CLOVE_SYZYGIUM_AROMATICUM_BENEFICIAL_EFFECTS_ON_HUMAN_HEALTH_A_REVIEW

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10755278/>

<https://www.healthline.com/nutrition/benefits-of-cloves>

<https://health.clevelandclinic.org/benefits-of-cloves>

<https://www.mdpi.com/2227-9717/11/8/2453>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/320768>

A szegfűszeg számos bioaktív összetevőt tartalmaz. A kutatási eredmények alapján a következő fő bioaktív vegyületeket és élettani hatásait azonosították. 20 fő bioaktív vegyület található a gyógynövényben. Ezek közül a legfontosabbak:

1. Eugenol: A szegfűszeg fő bioaktív vegyülete, amely antioxidáns, gyulladáscsökkentő és antimikrobiális tulajdonságokkal rendelkezik.
2. β -Kariofillén: Antioxidáns, gyulladáscsökkentő és antimikrobiális hatású.
3. Galluszsav: Erős antioxidáns, gyulladáscsökkentő, antimikrobiális, rákellenes és antivirális tulajdonságokkal bír.
4. Kvercetin: Antioxidáns, gyulladáscsökkentő, antimikrobiális, antivirális, rákellenes és kardiovaszkuláris védő hatásokkal rendelkezik.
5. Eugenil-acetát: Antioxidáns, gyulladáscsökkentő, antimikrobiális és rákellenes tulajdonságokat mutat.

Összességében a szegfűszeg bioaktív vegyületei számos jótékony élettani hatással rendelkeznek a humán szervezetre:

- Erős antioxidáns hatás, amely véd a szabadgyökök okozta károsodástól.
- Gyulladáscsökkentő tulajdonságok, amelyek segíthetnek különböző gyulladásos betegségek kezelésében.
- Antimikrobiális hatás, amely segít a kórokozók elleni védekezésben.
- Potenciális rákellenes hatások, amelyek gátolhatják a rákos sejtek növekedését.
- Kardiovaszkuláris egészségre gyakorolt pozitív hatások, beleértve a koleszterinszint csökkentését.
- Vércukorszint szabályozó hatás, amely segíthet a cukorbetegség kezelésében.
- Fájdalomcsillapító és analgetikus tulajdonságok, különösen a fogfájás enyhítésében.

A szegfűszeg bioaktív vegyületei tehát jelentős potenciállal rendelkeznek az emberi egészség támogatásában és különböző betegségek megelőzésében vagy kezelésében.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3819475/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7072209/>
<https://www.bajajfinserv.in/insurance/health-benefits-of-cloves>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10755278/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5615916/>
<https://scholar.its.ac.id/en/publications/unlocking-the-full-potential-of-clove-syzygium-aromaticum-spice-a>
<https://consensus.app/home/blog/what-are-the-health-benefits-of-cloves/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC3819475/>
https://taylorandfrancis.com/knowledge/Medicine_and_healthcare/Pharmaceutical_medicine/Eugenol/
<https://hmdb.ca/metabolites/HMDB0034122>
https://sist.psu.ac.th/inc_viewpage.php?link=journal%2F41-3%2F21.pdf&id=2641&t=Paper+PDF&act=load
<https://foreverest.net/products/extractives-synthetic/%CE%B2-caryophyllene.html>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7692661/>
https://journals.areeo.ac.ir/article_123479_a74cfd79b0b3737678f98a9b74572552.pdf
<https://ucrisportal.univie.ac.at/en/publications/the-potential-health-benefits-of-gallic-acid-therapeutic-and-food>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9562171/>
<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2022.845871/full>
<https://karger.com/spp/article/31/6/332/295922/Antioxidant-Properties-of-Ferulic-Acid-and-Its>
<https://www.mdpi.com/1422-0067/23/15/8812>
<https://www.thieme-connect.com/products/ejournals/pdf/10.1055/a-0633-9492.pdf>
<https://uludag.edu.tr/dosyalar/jibes/11/mak04.pdf>
<https://hal.inrae.fr/hal-02619747v1/file/S0926669020300145.pdf>
<https://foodb.ca/compounds/FDB000633>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9740324/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5214562/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10384403/>
<https://foodb.ca/compounds/FDB015360>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11254484/>
https://taylorandfrancis.com/knowledge/Medicine_and_healthcare/Pharmaceutical_medicine/Phenolic_aldehydes/
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9915872/>
<https://en.wikipedia.org/wiki/Myricetin>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4772053/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9656386/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4352472/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7262697/>
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36290632/>
<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10215463/>

https://eichem.journals.ekb.eg/article_308176_e1eb9f34eda266e158376f14d95bd626.pdf

https://www.istage.ist.go.jp/article/insv1973/49/4/49_4_277/article

Rozmaring

A rozmaring extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az alábbiakban található néhány jelentős tudományos eredményt és kutatás ezzel kapcsolatban:

Kognitív funkciók javítása

Egy 2018-as randomizált kontrollált vizsgálat kimutatta, hogy az egyetemi hallgatók, akik egy hónapig rozmaring kiegészítőt szedtek, jelentősen javult a memória teljesítményük.

Emellett egy másik tanulmány szerint a rozmaring olaj aromájának belélegzése 20 percen belül jelentősen javította a kognitív teljesítményt.

Hangulat és mentális egészség javítása

Egy 2017-es kis mintás kutatás azt mutatta, hogy napi 1000 mg rozmaring extrakt szedése egy hónapon keresztül segített csökkenteni a szorongás és depresszió tüneteit, valamint javította az alvás minőségét egyetemi hallgatóknál.

Gyulladáscsökkentő és antioxidáns hatás

A rozmaring jelentős antimikrobiális, gyulladáscsökkentő, antioxidáns és neuroprotektív tulajdonságokkal rendelkezik.

Ezek a tulajdonságok hozzájárulhatnak a krónikus gyulladásos állapotok megelőzéséhez és enyhítéséhez.

Emésztőrendszeri egészség támogatása

Több in vivo tanulmány kimutatta, hogy a rozmaring adagolása pozitív hatással van a gasztrointesztinális egészségre azáltal, hogy csökkenti az oxidatív stresszt.

Különösen ígéretesnek tűnik a gyulladásos bélbetegségek (IBD) megelőzésében és kezelésében.

Rákmegelőző potenciál

Laboratóriumi és állatkísérletek azt mutatják, hogy a rozmaring extrakt gátolhatja a tumor növekedését azáltal, hogy megakadályozza a rákos sejtek szaporodását.

Egy tanulmány kimutatta, hogy a rozmaring önmagában és kurkuminnal kombinálva segített megelőzni a mellrákot, míg egy másik hasonló hatásokat talált vastagbélrák sejteken.

Források:

<https://www.healthline.com/health/rosemary-health-potential>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32963731/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8513767/>

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-rosemary>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7491497/>

https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2021/27/e3sconf_ictes2021_02034.pdf

<https://www.scirp.org/journal/paperinformation?paperid=53526>

<https://www.mountsinai.org/health-library/herb/rosemary>

<https://www.mdpi.com/2304-8158/10/12/3143>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/266370>

A rozmaring (*Rosmarinus officinalis*) számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jelentős élettani hatásokkal rendelkeznek a humán szervezetre. Az alábbiakban összefoglalom a főbb bioaktív vegyületeket és azok hatásait:

Főbb bioaktív összetevők

1. Karnosolsav
2. Karnozol
3. Rozmarinsav
4. Urzolsav
5. Rozmanol
6. Flavonoidok (pl. genkwanin, cirsimaritin, homoplantaginin)
7. Triterpének

Egyedi hatások

Karnosolsav

- Erős antioxidáns tulajdonságokkal rendelkezik
- Rákellenes hatású több sejtvonalban, beleértve a prosztatata-, emlő- és leukémia sejteket
- Neuroprotektív hatású, védi az idegsejteket az oxidatív stresszel szemben

Karnozol

- Rákellenes tulajdonságokkal rendelkezik
- Gyulladáscsökkentő hatású

Rozmarinsav

- Erős antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatású
- Antimikrobiális, antivirális és antifungális tulajdonságokkal rendelkezik
- Potenciális antidepresszáns hatása van
- Javíthatja a kognitív funkciókat és az emlékezetet

Urzolsav

- Rákellenes, antihiperlipidemiás, májvédő és gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal rendelkezik

Rozmanol

- Antioxidáns hatású

Flavonoidok

- Hozzájárulnak az antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatásokhoz

Triterpének

- Rákellenes és gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal rendelkeznek

Összesített élettani hatások

A rozmaring bioaktív összetevői együttesen számos pozitív élettani hatást fejtenek ki a humán szervezetre:

1. Erős antioxidáns hatás: Védi a sejteket az oxidatív stresszel szemben
2. Gyulladáscsökkentő hatás: Csökkenti a gyulladásos folyamatokat a szervezetben
3. Neuroprotektív hatás: Védi az idegsejteket és javíthatja a kognitív funkciókat
4. Rákellenes potenciál: Több összetevő is gátolja a rákos sejtek növekedését és szaporodását
5. Antimikrobiális hatás: Véd a bakteriális, vírusos és gombás fertőzésekkel szemben
6. Kardioprotektív hatás: Javíthatja a szív- és érrendszer egészségét
7. Májvédő hatás: Támogatja a máj egészséges működését
8. Antidepresszáns hatás: Javíthatja a hangulatot és csökkentheti a szorongást
9. Emésztést segítő hatás: Javíthatja az emésztőrendszer működését
10. Immunerősítő hatás: Támogatja az immunrendszer működését

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4264185/>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10005014/>

<https://www.mdpi.com/2076-3417/9/15/3139>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36564953/>

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-rosemary>

<https://www.tuasaude.com/en/benefits-of-rosemary-tea/>

<https://www.frontiersin.org/journals/pharmacology/articles/10.3389/fphar.2020.00153/full>

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7491497/>

Kendermag

A kendermag extrakt fogyasztása számos pozitív hatással lehet az emberi egészségre. Az alábbiakban található a legfontosabb előnyök, valamint néhány releváns tudományos kutatás eredménye:

Egészségügyi előnyök

Szív- és érrendszeri egészség támogatása

A kendermag extrakt gazdag omega-3 és omega-6 zsírsavakban, amelyek hozzájárulnak a szív- és érrendszer egészségéhez. Ezek a zsírsavak segíthetnek csökkenteni a koleszterinszintet és a vérnyomást.

Gyulladáscsökkentő hatás

A kendermag extrakt gamma-linolénsav (GLA) tartalma miatt erős gyulladáscsökkentő tulajdonságokkal rendelkezik. Ez segíthet enyhíteni olyan gyulladással járó állapotokat, mint az irritábilis bél szindróma (IBS), a rheumatoid arthritis és a szklerózis multiplex.

Bőregészség javítása

A kendermag extrakt jótékony hatással lehet különböző bőrproblémákra, beleértve az ekcémát, a pikkelysömört és az aknét. Az omega-3 és omega-6 zsírsavak segíthetnek erősíteni a bőrt és javítani annak ellenálló képességét a fertőzésekkel szemben.

Idegrendszeri védelem

A kendermag extrakt magas omega-3 zsírsav tartalma miatt potenciálisan védő hatással lehet az idegrendszerre. Egyes kutatások szerint segíthet olyan neurológiai állapotok kezelésében, mint a Parkinson-kór, az Alzheimer-kór és a szklerózis multiplex.

Fájdalomcsillapítás

A kendermag extrakt természetes fájdalomcsillapító tulajdonságokkal rendelkezik, ami részben a gyulladáscsökkentő hatásának köszönhető.

Tudományos kutatások eredményei

1. Egy randomizált, keresztezett vizsgálatban, amely összehasonlította a kendermag olajat és az olívaolajat, javulást tapasztaltak atópiás dermatitiszben (ekcéma) szenvedő betegeknél 8 héttel a napi 30 ml kendermag olaj fogyasztása után. A vizsgálat statisztikailag szignifikáns javulást mutatott mind a bőr minőségében, mind a plazma zsírsav profiljában.
2. Egy állatkísérletben csirkéken végzett etetési vizsgálatok megerősítették, hogy a kendermag kiváló táplálékforrás, és kedvezően befolyásolta a tojások omega zsírsav profilját.
3. Egy dermatológiai tanulmány kimutatta, hogy a kendermag olaj szájon át történő fogyasztása javítja az atópiás dermatitisz (ekcéma) tüneteit. A kutatók ezt az eredményt a kendermag olajban található zsírsavaknak tulajdonították.
4. Egy áttekintő tanulmány szerint a GLA-ban gazdag természetes gyógynövények hatékonyak lehetnek olyan gyulladásos állapotok tüneteinek enyhítésében, mint az irritábilis bél szindróma (IBS), a rheumatoid arthritis (RA) és a szklerózis multiplex (SM).
5. Egy, a Journal of Clinical Investigation-ben megjelent tanulmány kimutatta, hogy a kendermag extrakt CBD tartalma segíthet az akné kezelésében azáltal, hogy szabályozza a faggyútermelést és csökkenti a gyulladást.

Források:

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-hemp-seeds>

<https://vediherbals.com/blogs/blog/health-benefits-of-hemp-oil-nutrition-consumption-faqs>

[https://assets.fsnforum.fao.org/public/discussions/contributions/Hempseed as a nutritional resource- An overview 2.pdf](https://assets.fsnforum.fao.org/public/discussions/contributions/Hempseed%20as%20a%20nutritional%20resource-%20An%20overview%20.pdf)

<https://www.webmd.com/diet/health-benefits-hemp-seed-oil>

[https://www.researchgate.net/publication/351477864 Nutrition and health benefits of hemp-seed protein Cannabis sativa L](https://www.researchgate.net/publication/351477864_Nutrition_and_health_benefits_of_hemp-seed_protein_Cannabis_sativa_L)

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11085560/>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/323037>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/324450>

<https://health.clevelandclinic.org/hemp-seed-benefits>

<https://www.healthline.com/nutrition/6-health-benefits-of-hemp-seeds>

A kendermag számos bioaktív összetevőt tartalmaz, amelyek jelentős élettani hatással bírnak a humán szervezetre. Az alábbiakban található a főbb bioaktív vegyületek és azok hatásai:

Bioaktív összetevők

Fenilpropionamidok

A kendermag gazdag fenilpropionamidokban, beleértve a lignánamidokat és a hidroxifahéjsav-amidokat (HCA).

Ezek közül kiemelkedő jelentőségűek:

1. N-transz-kafeoil-tiramin
2. Cannabisin A
3. Cannabisin B

Zsírsavak

A kendermag olaja gazdag többszörösen telítetlen zsírsavakban (PUFA), különösen omega-3 és omega-6 zsírsavakban.

Tokoferolok

A kendermag jelentős mennyiségű γ -tokoferolt tartalmaz.

Terpének

A kendernövény több mint 120 féle terpenoidot tartalmaz.

Kannabinoidok

Bár a kannabinoidok nem szintetizálódnak a magban, kis mennyiségben jelen lehetnek a feldolgozás során.

Polifenolok

A kendermag számos polifenolt tartalmaz, amelyek hozzájárulnak antioxidáns tulajdonságaihoz.

Élettani hatások

Antioxidáns hatás

A kendermag kivonatok erős antioxidáns tulajdonságokkal rendelkeznek, főként az N-transz-kafeoil-tiramin, cannabisin A és cannabisin B vegyületeknek köszönhetően.

Ez segíthet az oxidatív stressz csökkentésében és számos krónikus betegség megelőzésében.

Szív- és érrendszeri egészség

A kedvező omega-6/omega-3 arány hozzájárulhat a szív- és érrendszeri egészség javításához.

Egy tanulmány kimutatta, hogy a kendermag fogyasztása növelheti a HDL (jó koleszterin) szintjét.

Metabolikus egészség

Kutatások szerint a kendermag fogyasztása javíthatja a lipidprofilot, az inzulinérzékenységet és a testösszetételt.

Egy patkányokon végzett kísérlet azt mutatta, hogy a kendermag olaj csökkentheti a testsúlygyarapodást és javíthatja a lipidprofilot magas zsírtartalmú étrend mellett.

Gyulladáscsökkentő hatás

A kendermag bioaktív vegyületei, különösen a fenolok és flavonoidok, jelentős gyulladáscsökkentő hatással rendelkeznek.

Ez hasznos lehet olyan krónikus gyulladásos állapotok kezelésében, mint az oszteoarthritisz.

Bélrendszeri egészség

A kendermag rostjai prebiotikus hatásúak lehetnek, ami támogatja a bélflóra egészségét. Állatkísérletekben a kendermag kiegészítés csökkentette a káros bélbaktériumok számát és növelte a jótékony laktobacillusok mennyiségét.

Mentális egészség

Egyes tanulmányok arra utalnak, hogy a kendermag olaj fogyasztása javíthatja a depresszív és szorongásos tüneteket, valamint a kognitív funkciókat.

Antimikrobiális hatás

A kendermag kivonatok antimikrobiális hatást mutatnak számos patogén baktériumtörzssel szemben.

Összességében a kendermag bioaktív összetevői széles spektrumú egészségügyi előnyöket kínálnak, beleértve az antioxidáns, gyulladáscsökkentő, szív- és érrendszeri védő, valamint metabolikus egészséget támogató hatásokat.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9465696/>

<https://bibliotecadigital.ipb.pt/bitstream/10198/24494/1/2.pdf>

<https://consensus.app/home/blog/health-benefits-of-hemp-seeds/>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38303514/>

<https://www.mdpi.com/2076-2615/14/18/2699>

<https://www.frontiersin.org/journals/veterinary-science/articles/10.3389/fvets.2020.572906/full>

Zeaxanthin

A zeaxanthin egy természetben előforduló karotinoid vegyület, amely a xantofillok csoportjába tartozik. Kémiai képlete C₄₀H₅₆O₂, molekulatömege pedig 568,87. A zeaxanthin narancssárga-vörös kristályos por formájában fordul elő, és a következő főbb jellemzőkkel rendelkezik:

- Erős antioxidáns tulajdonságokkal bír.
- Elsősorban a szem retinájában és makulájában található meg.
- Számos növényben és mikroorganizmusban szintetizálódik, például kukoricában, paprikában, sáfrányban és goji bogyóban.
- Fontos szerepet játszik a xantofill ciklusban.
- Vízben gyakorlatilag oldhatatlan, de zsírokban és szerves oldószerekben oldódik.

A zeaxanthin fő élettani funkciói közé tartozik a szemegészség védelme, különösen az időskori makuladegeneráció (AMD) kockázatának csökkentése. Emellett potenciális előnyökkel járhat a kognitív funkciók, a szív- és érrendszer egészsége, valamint a bőr és a máj védelme terén is.

A zeaxanthin extrakt fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre. Az elmúlt években több tudományos kutatás is vizsgálta ezt a karotenoidot, és jelentős előnyöket mutattak ki különböző területeken. Íme néhány kiemelkedő eredmény:

Szemegészség javítása

A zeaxanthin elsődleges előnye a szemegészség támogatása. Egy 2024-es tanulmány kimutatta, hogy a luteinnel kombinált zeaxanthin kiegészítés jelentősen növelte a makula pigment optikai sűrűségét (MPOD) gyermekeknél.

Ez azért fontos, mert a magasabb MPOD összefüggésbe hozható az időskori makuladegeneráció (AMD) alacsonyabb kockázatával. A kutatás azt is megállapította, hogy a kiegészítés javította a vizuális teljesítményt és csökkentette a szemfáradtságot.

Kognitív funkciók támogatása

A zeaxanthin nem csak a szemre, hanem az agyra is jótékony hatással van. Egy 2018-as tanulmány szerint az Alzheimer-kórban szenvedő betegek magasabb zeaxanthin-szintje jobb kognitív funkciókkal társult.

Bár további kutatásokra van szükség, ez arra utal, hogy a zeaxanthin potenciálisan védheti az agyat és javíthatja a kognitív teljesítményt.

Bőregészség javítása

A zeaxanthin antioxidáns tulajdonságai a bőr egészségére is pozitív hatással lehetnek. Egy 2019-es in vitro tanulmány kimutatta, hogy a zeaxanthin UV-védelmet nyújthat, potenciálisan lassítva a bőröregedés folyamatát.

A kutatás szerint a zeaxanthin segíthet megelőzni olyan bőröregedési tüneteket, mint a szárazság, a ráncok és a rugalmasság elvesztése.

Cardiovascularis egészség támogatása

A zeaxanthin jótékony hatással lehet a szív- és érrendszerre is. Kutatások szerint a zeaxanthin segíthet csökkenteni az LDL-koleszterin oxidációját, ami az atherosclerosis (érelmeszesedés) egyik fő oka.

A zeaxanthin emellett növelheti a HDL-koleszterin részecskék méretét, ami segít megvédeni az LDL-koleszterin káros hatásaitól.

Májegészség javítása

Végül, a zeaxanthin potenciálisan védheti a májat is. Tanulmányok azt mutatják, hogy a zeaxanthin segíthet megelőzni és kezelni a metabolikus diszfunkcióhoz társuló steatotikus

májbetegséget (MASLD) és a steatotikus (zsíros) májbetegséget (SLD) az oxidatív stressz és a gyulladás csökkentésével.

Források:

<https://health.clevelandclinic.org/zeaxanthin>

<https://www.healthline.com/nutrition/zeaxanthin>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10960892/>

https://www.researchgate.net/publication/369979291_Zeaxanthin_Sources_Properties_and_Benefits

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6770730/>

https://www.researchgate.net/publication/42769184_Effects_of_lutein_and_zeaxanthin_on_aspects_of_eye_health

<https://www.kemin.com/eu/en/blog/human-nutrition/new-study>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8634499/>

<https://www.healthline.com/nutrition/lutein-and-zeaxanthin>

<https://www.macular.org/living-and-thriving-with-amd/nutrition/important-nutrients/zeaxanthin-study>

A-, C-, B6-, B12 vitaminok, biotin, folsav, cink

Mi az a biotin?

A biotin, más néven B7-vitamin vagy H-vitamin, egy vízben oldódó vitamin, amely kulcsfontosságú szerepet játszik számos anyagcsere-folyamatban.

Fő funkciói:

1. Részt vesz a szénhidrátok, zsírok és fehérjék energiává alakításában.
2. Hozzájárul a haj, bőr és körmök egészségéhez.
3. Támogatja az idegrendszer megfelelő működését.
4. Segíti a sejtek növekedését és az anyagcsere-folyamatokat.

A biotin természetes forrásai közé tartoznak a máj, tojás, diófélék, hüvelyesek, hal és egyes zöldségek.

Mivel a szervezet nem képes előállítani és csak rövid ideig tárolja, fontos a rendszeres bevitele táplálékkal vagy étrend-kiegészítővel.

Mi az a folsav?

A folsav, más néven B9-vitamin vagy M-vitamin, egy vízben oldódó vitamin, amely kulcsfontosságú szerepet játszik számos életfontosságú folyamatban a szervezetben:

1. Sejtosztódás és növekedés: Nélkülözhetetlen az új sejtek képződéséhez és a DNS szintéziséhez.

2. Vérbézés: Részt vesz a vörösvértestek, fehérvérsejtek és vérlemezkék termelésében.
3. Idegrendszeri fejlődés: Kiemelten fontos a magzati idegrendszer és gerinc megfelelő kialakulásához, csökkentve a velőcsőzáródási rendellenességek kockázatát.
4. Anyagcsere: Szerepet játszik az aminosavak és nukleinsavak anyagcseréjében.
5. Kardiovaszkuláris egészség: Hozzájárul a normál homocisztein-anyagcseréhez, csökkentve bizonyos szív- és érrendszeri betegségek kockázatát.
6. Mentális egészség: Pozitív hatással van a hangulatra és a kognitív funkciókra.

A folsav természetes formában megtalálható számos élelmiszerben, különösen a sötétzöld leveles zöldségekben, hüvelyesekben és teljes kiőrlésű gabonafélékben. Mivel a szervezet csak korlátozott mennyiségben képes tárolni, fontos a rendszeres bevitel, különösen várandósság alatt és tervezésekor.

Az A-, C-, B6-, B12 vitaminok, biotin, folsav és cink fogyasztásának számos pozitív hatása van az emberi egészségre:

A-vitamin

- Támogatja a látást és az immunrendszert
- Elősegíti a bőr és nyálkahártyák egészségét
- Fontos szerepe van a sejtnövekedésben és differenciálódásban

C-vitamin

- Erős antioxidáns hatású, védi a sejteket az oxidatív stressztől
- Segíti az immunrendszer működését és a fertőzések elleni védekezést
- Elősegíti a vas felszívódását, különösen a növényi eredetű vas esetében

B6-vitamin

- Részt vesz az aminosav-anyagcserében és a vörösvértestek termelésében
- Fontos szerepe van az idegrendszer egészséges működésében
- Segíti az immunrendszer működését

B12-vitamin

- Nélkülözhetetlen a vörösvértestek képződéséhez és az idegrendszer egészségéhez
- Részt vesz az energia-felszabadításban és a folsav felhasználásában
- Hiánya vérszegénységhez vezethet

Biotin

- Fontos szerepe van a szénhidrát- és zsíryanycserében
- Szabályozza a gének kifejeződését
- Elősegíti az egészséges haj, bőr és körmök kialakulását

Folsav

- Kritikus szerepe van a magzati fejlődésben, csökkenti a velőcső-záródási rendellenességek kockázatát
- Részt vesz a DNS-szintézisben és a sejtosztódásban
- Segíti az egészséges vörösvértestek képződését

Cink

- Erősíti az immunrendszert és segíti a fertőzések elleni védekezést
- Támogatja a sebgyógyulást és a bőr egészségét
- Fontos szerepe van az ízérezékelésben és a szaglásban

Tudományos eredmények összefoglalása

1. Egy 2020-as áttekintő tanulmány kimutatta, hogy a B-vitaminok, a C-vitamin, a vas, a magnézium és a cink kulcsfontosságú szerepet játszanak az energia-termelésben, a DNS-szintézisben, az oxigénszállításban és az idegi funkciókban, ami hatással van a kognitív és pszichológiai folyamatokra, beleértve a mentális és fizikai fáradtságot.
2. Egy 2019-es szisztematikus áttekintés arra a következtetésre jutott, hogy a B-vitaminok javíthatják a hangulatot és az agyi egészséget. Az alacsony B12-, B6- és folsav-szint összefüggésbe hozható a depresszió magasabb kockázatával.
3. Egy 12 hetes vizsgálatban 60 cukorbeteg lábfekélyes páciensnél napi 50 mg cink adagolása jelentősen csökkentette a fekély méretét a placebócsoportéhoz képest, ami alátámasztja a cink sebgyógyulásban játszott szerepét.
4. Egy 2007-es tanulmány kimutatta, hogy napi 45 mg elemi cink adagolása közel 66%-kal csökkentheti a fertőzések előfordulását idősebb felnőtteknél, ami a cink immunerősítő hatását támasztja alá.
5. Egy 2021-es szisztematikus áttekintés 28 tanulmány alapján megállapította, hogy a cink pasztillák, gélek vagy orrspray-k használata segíthet a megfázás tüneteinek enyhítésében, és a betegek átlagosan két nappal hamarabb érezték jobban magukat, mint azok, akik nem használtak cinket.

Források:

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7019700/>

<https://www.healthline.com/nutrition/vitamin-b-complex>

<https://www.healthline.com/nutrition/zinc>

<https://www.betterhealth.vic.gov.au/health/healthyliving/Vitamins-and-minerals>

<https://www.nhs.uk/conditions/vitamins-and-minerals/vitamin-b/>

<https://www.healthdirect.gov.au/zinc>

<https://www.medicalnewstoday.com/articles/324856>

<https://www.helpguide.org/wellness/nutrition/vitamins-and-minerals>

<https://health.clevelandclinic.org/zinc>

<https://nutritionsource.hsph.harvard.edu/vitamins/vitamin-b/>